

DIREKTIIVIT

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2019/882,

annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019,

tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Tämän direktiivin tarkoituksena on lähentää jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, jotka koskevat tiettyjen tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia, erityisesti poistamalla ja ehkäisemällä esteitä, joita tiettyjen esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaalle liikkuvuudelle aiheutuu jäsenvaltioiden erilaisista esteettömyysvaatimuksista. Näin voitaisiin lisätä esteettömien tuotteiden ja palvelujen saatavuutta sisämarkkinoilla ja parantaa asiaankuuluvien tietojen esteettömyyttä.
- (2) Esteettömistä tuotteista ja palveluista on suurta kysyntää, ja niiden henkilöiden määrän, joilla on jokin vamma, ennakoitaan kasvavan huomattavasti. Kun tuotteista ja palveluista tehdään esteettömämpiä, yhteiskunnasta tulee osallistavampi ja vammaisten henkilöiden itsenäinen elämä helpottuu. Tässä yhteydessä olisi pidettävä mielessä, että unionissa vammaisuus on yleisempää naisten kuin miesten keskuudessa.
- (3) Tässä direktiivissä määritellään vammaiset henkilöt 13 päivänä joulukuuta 2006 hyväksytyn Yhdistyneiden kansakuntien vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen, jäljempänä 'vammaisyleissopimus', mukaisesti, jonka osapuolena unioni on ollut 21 päivästä tammikuuta 2011 alkaen ja jonka kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet. Vammaisyleissopimuksessa todetaan, että "vammaiisiin henkilöihin" kuuluvat "ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa saattaa estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa". Direktiivi edistää täysimääräistä ja tehokasta osallistumista parantamalla sellaisten yleisten tuotteiden ja palvelujen saatavuutta, jotka alkuperäisessä muodossaan tai myöhemmin mukautettuina vastaavat vammaisten henkilöiden erityistarpeisiin.
- (4) Tästä direktiivistä hyötyisivät myös muut henkilöt, joilla on toimintarajoitteita, kuten ikääntyneet henkilöt, raskaana olevat naiset ja matkatavaroiden kanssa matkustavat henkilöt. Käsite "toimintarajoitteiset henkilöt" kattaa tässä direktiivissä henkilöt, joilla on sellainen fyysinen, psyykinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, ikääntymiseen liittyvä vamma taikka jokin muu ihmiskehon toimintaan liittyvä pysyvä tai tilapäinen tekijä, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa rajoittaa kyseisten henkilöiden mahdollisuuksia käyttää tuotteita ja palveluja, minkä vuoksi kyseisiä tuotteita ja palveluja on mukautettava heidän erityistarpeisiinsa.
- (5) Erot jäsenvaltioiden sellaisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten välillä, jotka koskevat vammaisten henkilöiden käyttämien tuotteiden ja palvelujen esteettömyyttä, muodostavat esteitä tuotteiden ja palveluiden vapaalle liikkuvuudelle sekä vääristävät toimivaa kilpailua sisämarkkinoilla. Joidenkin tuotteiden ja palvelujen osalta tällaiset erot saattavat lisääntyä unionissa vammaisyleissopimuksen tultua voimaan. Tällaisilla esteillä on huomattavia vaikutuksia talouden toimijoihin, varsinkin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yrityksiin).

⁽¹⁾ EUVL C 303, 19.8.2016, s. 103.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 13. maaliskuuta 2019 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 9. huhtikuuta 2019.

- (6) Kansallisten esteettömyysvaatimusten väliset erot eivät enää itsenäisiä ammatinharjoittajia, pk-yrityksiä ja mikroyrityksiä osallistumaan liiketoimintaan omien kotimarkkinoidensa ulkopuolella. Jäsenvaltioissa voimassa olevat kansalliset tai jopa alueelliset tai paikalliset esteettömyysvaatimukset eroavat toisistaan sekä kattavuudeltaan että tarkkuudeltaan. Nämä erot ovat haitaksi kilpailukyvyille ja kasvulle, koska esteettömien tuotteiden ja palvelujen kehittämisestä ja markkinoinnista kutakin yksittäistä kansallista markkinaa varten koituu lisäkustannuksia.
- (7) Esteettömien tuotteiden ja palvelujen kuluttajilta sekä apuvälineteknologian käyttäjiltä peritään korkeita hintoja, koska toimittajien välinen kilpailu on vähäistä. Kansallisten lainsäädäntöjen eroista johtuva hajanaisuus pienentää hyötyä, jota voitaisiin saada vaihtamalla kansallisella ja kansainvälisellä tasolla kokemuksia yhteiskunnalliseen ja tekniseen kehitykseen mukautumisesta.
- (8) Sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan takaamiseksi on välttämätöntä lähentää kansallisia säännöksiä unionin tasolla, jotta voidaan poistaa esteettömien tuotteiden ja palvelujen markkinoiden hajanaisuus, saada mittakaavaetuja, helpottaa valtioiden rajat ylittävää kauppaa ja liikkuvuutta sekä auttaa talouden toimijoita kohdistamaan resursseja innovointiin sen sijaan, että niitä käytettäisiin kattamaan lainsäädännön hajanaisuudesta aiheutuvia menoja koko unionissa.
- (9) Esteettömyysvaatimusten yhdenmukaistamisen tuomat sisämarkkinaedut on osoitettu hissejä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/33/EU ⁽³⁾ sekä liikenteen alaa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 661/2009 ⁽⁴⁾ soveltamisen yhteydessä.
- (10) Amsterdamin sopimukseen liitettyssä vammaisia henkilöitä koskevassa julistuksessa N:o 22 jäsenvaltioiden hallitusten edustajien konferenssi oli yhtä mieltä siitä, että unionin toimielinten on otettava huomioon vammaisten tarpeet suunniteltaessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklan mukaisia toimenpiteitä.
- (11) Komission 6 päivänä toukokuuta 2015 antaman tiedonannon ”Digitaalisten sisämarkkinoiden strategia Euroopalle” yleisenä tavoitteena on tuottaa kestäviä taloudellisia ja yhteiskunnallisia hyötyjä yhdenmukaisilla digitaalisilla sisämarkkinoilla sekä tällä tavoin edistää kauppaa ja tukea työllisyyttä unionissa. Kuluttajat eivät edelleenkään voi hyötyä kaikista sisämarkkinoiden tarjoamista hinta- ja valikoimaeduista unionissa, koska rajat ylittäviä verkkokauppoja tehdään edelleen hyvin vähän. Hajanaisuus heikentää myös valtioiden rajat ylittävän verkkokaupan transaktioiden kysyntää. Lisäksi tarvitaan yhteensovitettuja toimia sen varmistamiseksi, että sähköinen sisältö, sähköiset viestintäpalvelut ja pääsy audiovisuaalisiin mediapalveluihin ovat rajoituksetta myös vammaisten henkilöiden saatavilla. Sen vuoksi on tarpeen yhdenmukaistaa esteettömyysvaatimukset digitaalisten sisämarkkinoiden koko laajuudelta ja varmistaa, että kaikki unionin kansalaiset voivat kykyihinsä katsomatta hyötyä sisämarkkinoiden tarjoamista eduista.
- (12) Unionin tultua vammaisyleissopimuksen osapuoleksi sopimuksen määräyksistä on tullut erottamaton osa unionin oikeusjärjestystä ja ne sitovat unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita.
- (13) Vammaisyleissopimuksen mukaan sen osapuolten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen vammaisille henkilöille muiden kanssa yhdenvertaisen pääsyn fyysiseen ympäristöön, kuljetukseen, tiedottamiseen ja viestintään, muun muassa tieto- ja viestintätekniikkaan ja -järjestelmiin, sekä muihin yleisölle avoimiin tai tarjottaviin järjestelyihin ja palveluihin kaupunki- ja maaseutualueilla. Vammaisten henkilöiden oikeuksia käsittelevä Yhdistyneiden kansakuntien komitea on todennut, että on tarpeen luoda oikeuskehys, joka sisältää konkreettisia, toteuttamiskelpoisia ja aikataulusidonnaisia vertailuarvoja, jotta esteettömyyden asteittaista täytäntöönpanoa voidaan seurata.
- (14) Vammaisyleissopimuksessa kehoitetaan sen osapuolia toteuttamaan tai edistämään vammaisille henkilöille soveltuvan uuden teknologian, mukaan lukien tieto- ja viestintätekniikan, liikkumisen apuvälineiden, laitteiden ja apuvälineteknologian, tutkimusta ja kehittämistä sekä edistämään niiden saatavuutta ja käyttöä. Vammaisyleissopimuksessa myös kehoitetaan asettamaan etusijalle kohtuuhintainen teknologia.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/33/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, hissejä ja hissien turvakomponentteja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 96, 29.3.2014, s. 251).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 661/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, moottoriajoneuvojen, niiden perävaunujen sekä niihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden yleiseen turvallisuuteen liittyvistä tyyppihyväksyntävaatimuksista (EUVL L 200, 31.7.2009, s. 1).

- (15) Vammaisyleissopimuksen voimaantulo jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksissä tarkoittaa sitä, että jäsenvaltioiden on annettava täydentäviä kansallisia säännöksiä tuotteiden ja palvelujen esteettömyydestä. Ilman unionin toimia nämä säännökset johtaisivat entistä suurempiin eroihin jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten välillä.
- (16) Siksi on tarpeen helpottaa vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanoa unionissa säätämällä yhteisistä unionin säännöistä. Tämä direktiivi auttaa myös jäsenvaltioita niiden pyrkimyksissä täyttää yhdenmukaisella tavalla esteettömyyttä koskevat kansalliset sitoumuksensa ja vammaisyleissopimuksen mukaiset velvoitteensa.
- (17) Komission 15 päivänä marraskuuta 2010 antamassa tiedonannossa ”Euroopan vammaisstrategia 2010–2020: uudistettu sitoutuminen esteettömyyden Eurooppaan” tunnistetaan vammaisyleissopimuksen mukaisesti esteettömyys yhdeksi kahdeksasta toiminta-alasta, todetaan, että esteettömyys on yksi perusedellytyksistä yhteiskuntaan osallistumiselle, ja asetetaan tavoitteeksi varmistaa tuotteiden ja palvelujen esteettömyys.
- (18) Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat tuotteet ja palvelut määriteltiin vaikutusten arvioinnin valmistelun aikana toteutetun seulonnan perusteella, minkä yhteydessä yksilöitiin tuotteet ja palvelut, jotka ovat merkityksellisiä vammaisille henkilöille ja joista jäsenvaltiot ovat antaneet tai saattavat antaa toisistaan poikkeavia, sisämarkkinoiden toiminnalle vahingollisia kansallisia esteettömyysvaatimuksia.
- (19) Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien palvelujen esteettömyyden varmistamiseksi olisi vastaavasti edellytettävä, että kyseisten palvelujen tarjoamisessa käytettävät tuotteet, joiden kanssa kuluttaja on vuorovaikutuksessa, täyttävät tämän direktiivin sovellettavat esteettömyysvaatimukset.
- (20) Vaikka palvelu tai sen osa teetetäisiin alihankintana kolmannella osapuolella, palvelun esteettömyys ei saisi vaarantua ja palveluntarjoajien olisi noudatettava tämän direktiivin velvoitteita. Palveluntarjoajien olisi varmistettava henkilöstönsä asianmukainen ja jatkuva koulutus, jotta voidaan varmistaa, että se on perillä esteettömien tuotteiden ja palvelujen käyttötaivoista. Koulutuksen olisi katettava muun muassa tiedotus-, neuvonta- ja mainontatoimet.
- (21) Esteettömyysvaatimukset olisi muotoiltava niin, että ne aiheuttavat talouden toimijoille ja jäsenvaltioille mahdollisimman pienen rasitteen.
- (22) On tarpeen täsmentää esteettömyysvaatimukset tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden ja palvelujen markkinoille saattamista varten, jotta voidaan varmistaa kyseisten tuotteiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla.
- (23) Tässä direktiivissä olisi tehtävä toiminnalliset esteettömyysvaatimukset pakollisiksi, ja ne olisi laadittava yleisten tavoitteiden muodossa. Kyseisten vaatimusten olisi oltava riittävän tarkkoja, jotta voidaan luoda oikeudellisesti sitovia velvoitteita, ja riittävän yksityiskohtaisia, jotta voidaan arvioida vaatimustenmukaisuutta ja varmistaa siten sisämarkkinoiden moitteeton toiminta tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden ja palvelujen osalta, ja niissä olisi jätettävä joustovaraa innovointia varten.
- (24) Tämä direktiivi sisältää monia toiminnallista suorituskykyä koskevia vaatimuksia, jotka liittyvät tuotteiden ja palveluiden käyttötapoihin. Kyseisiä vaatimuksia ei ole tarkoitettu yleisesti käytettäväksi vaihtoehdoksi tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksille, vaan niitä olisi käytettävä vain hyvin erityisissä olosuhteissa. Kyseisiä vaatimuksia olisi sovellettava tuotteiden ja palveluiden erityisiin toimintoihin tai ominaisuuksiin siten, että tuotteesta tai palvelusta tulee esteetön, jos tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksissa ei oteta kantaa yhteen tai useampaan erityiseen toimintoon tai ominaisuuteen. Jos esteettömyysvaatimus sisältää tiettyjä teknisiä vaatimuksia ja tuotteesta tai palvelusta ne on täytetty vaihtoehtoisella teknisellä ratkaisulla, kyseisen teknisen ratkaisun olisi silti oltava asiaankuuluvien esteettömyysvaatimusten mukainen ja esteettömyydeltään vähintään vastaavan tasoinen asiaankuuluvien suorituskykyä koskevien vaatimusten mukaisesti.
- (25) Tämän direktiivin olisi katettava kuluttajille tarkoitettut yleiskäyttöiset tietokonelaitteistot. Jotta kyseiset laitteistot toimisivat esteettömästi, myös niiden käyttöjärjestelmien olisi oltava esteettömiä. Tällaisilla luonteeltaan monitoimisilla tietokonelaitteistoilla voidaan asianmukaisten ohjelmistojen avulla suorittaa yleisimpiä kuluttajien haluja tietojenkäsittelytehtäviä, ja ne on tarkoitettu kuluttajien käyttöön. Tällaisia tietokonelaitteistoja ovat esimerkiksi

henkilökohtaiset tietokoneet, mukaan lukien pöytätietokoneet, kannettavat tietokoneet, älypuhelimet ja taulutietokoneet. Kulutuselektronikkatuotteisiin sulautetut erityistietokoneet eivät ole kuluttajille tarkoitettuja yleiskäyttöisiä tietokonelaitteistoja. Tämän direktiivin ei olisi katettava tapauskohtaisesti tiettyä toimintoa toteuttavia yksittäisiä osia, kuten emolevyjä tai muistisiruja, joita käytetään tai saatetaan käyttää mainituissa laitteistoissa.

- (26) Tämän direktiivin olisi katettava myös maksupäätteet, mukaan lukien niiden laitteistot ja ohjelmistot, sekä tietyt sellaiset vuorovaikutteiset itsepalvelupäätteet, mukaan lukien niiden laitteistot ja ohjelmistot, joita käytetään tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien palvelujen tarjoamiseen, kuten pankkiautomaatit, tiettyihin palveluihin oikeuttavia lippuja toimittavat lippuautomaatit, kuten matkalippuautomaatit, pankkien konttorien jonotuslippuautomaatit, lähtöselvitysautomaatit sekä tietojen tarjoamiseen käytettävät vuorovaikutteiset itsepalvelupäätteet, muun muassa vuorovaikutteiset tiedotusnäytöt.
- (27) Tiettyjen tietojen tarjoamiseen käytettävät vuorovaikutteiset itsepalvelupäätteet, jotka on asennettu ajoneuvojen, lentokoneiden, laivojen tai liikkuvan kaluston kiinteiksi osiksi, olisi kuitenkin jätettävä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, koska ne muodostavat osan kyseisistä ajoneuvoista, lentokoneista, laivoista tai liikkuvasta kalustosta, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan.
- (28) Tämän direktiivin olisi katettava myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2018/1972⁽⁵⁾ määritellyt sähköiset viestintäpalvelut, mukaan lukien hätäviestintään tarkoitettut viestintäpalvelut. Jäsenvaltiot pyrkivät tällä hetkellä varmistamaan esteettömyyden vammaisille henkilöille erilaisilla toimenpiteillä, joita ei ole yhdenmukaistettu kaikkialla sisämarkkinoilla. Varmistamalla, että samoja esteettömyysvaatimuksia sovelletaan kaikkialla unionissa, tuotetaan mittakaavaetuja useissa jäsenvaltioissa toimiville taloudellisille toimijoille ja helpotetaan sitä, että nämä palvelut ovat tosiasiallisesti vammaisten henkilöiden saatavilla heidän omassa jäsenvaltiossaan ja kun he matkustavat muissa jäsenvaltioissa. Jotta sähköiset viestintäpalvelut, myös hätäviestintä, olisivat esteettömiä, palveluntarjoajien olisi äänen lisäksi järjestettävä reaaliaikainen tekstitys ja videokuvan sisältävät täydelliset interaktiivisuusominaisuudet (total conversation services) sekä varmistettava näiden kaikkien viestintävälineiden synkronointi. Sen lisäksi, että jäsenvaltiot noudattavat tämän direktiivin vaatimuksia direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisesti, niiden olisi voitava määrittää välityspalvelujen tarjoaja, jota vammaiset henkilöt voisivat käyttää.
- (29) Tällä direktiivillä yhdenmukaistetaan sähköisiä viestintäpalveluja ja niihin liittyviä tuotteita koskevat esteettömyysvaatimukset ja täydennetään direktiiviä (EU) 2018/1972, jossa vahvistetaan vammaisten loppukäyttäjien vastaavia käyttö- ja valinnanmahdollisuuksia koskevat vaatimukset. Direktiivissä (EU) 2018/1972 vahvistetaan myös yleispuhelinpalveluominaisuuksien osalta vaatimuksia, jotka koskevat internetyhteyden ja ääniviestintäpalvelujen kohtuuhintaisuutta sekä niihin liittyvien päätelaiteiden, erityislaitteiden ja vammaisille kuluttajille tarkoitettujen palvelujen kohtuuhintaisuutta ja saatavuutta.
- (30) Tämän direktiivin soveltamisalaan olisi kuuluttava myös kuluttajapäätelaitteet, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia ja joita oletettavasti käytetään ensisijaisesti sähköisiin viestintäpalveluihin pääsemiseksi. Tässä direktiivissä olisi kyseisiin laitteisiin luettava reitittimen tai modeemin kaltaiset laitteet, joita käytetään osana sähköisten viestintäpalvelujen käyttöjärjestelyä.
- (31) Tässä direktiivissä pääsyä audiovisuaalisiin mediapalveluihin olisi tarkoitettava sitä, että audiovisuaaliseen sisältöön pääsy on esteetöntä ja käytössä on mekanismeja, joiden ansiosta vammaiset henkilöt voivat käyttää avustavia teknologioita. Audiovisuaalisiin mediapalveluihin pääsyn tarjoavia palveluja voisivat olla verkkosivustot, verkkosovellukset, digisovittimen sovellukset, ladattavat sovellukset, mobiililaitepohjaiset palvelut – muun muassa mobiilisovellukset ja niihin liittyvät mediatoistimet – sekä hybriditelevisiopalvelut. Audiovisuaalisten mediapalvelujen esteettömyyttä säännellään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2010/13/EU⁽⁶⁾; poikkeuksen muodostaa sähköisten ohjelmaoppaiden esteettömyys, joka sisällytetään audiovisuaalisiin mediapalveluihin pääsyn mahdollistavien palvelujen, joihin sovelletaan tätä direktiiviä, määritelmään.
- (32) Lento-, linja-auto-, rautatie- ja vesiliikenteen henkilöliikennepalvelujen yhteydessä tämän direktiivin soveltamisalaan olisi sisällytettävä muun muassa vammaisten matkustajien matkustamista varten pyytämien kuljetuspalveluja koskevien tietojen, reaaliaikaiset matkatiedot mukaan luettuina, välittäminen verkkosivustojen, mobiililaitepohjaisten palvelujen, vuorovaikutteisten tiedotusnäyttöjen ja vuorovaikutteisten itsepalvelupäätteiden avulla. Tähän voisivat

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1972, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstöstä (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1).

kuulua palveluntarjoajan henkilöliikennetuotteita ja -palveluja koskevat tiedot, ennen matkaa annettavat tiedot, matkan aikana annettavat tiedot sekä tiedot, joita annetaan, jos palvelu peruutetaan tai sen lähtö viivästyy. Muuhun tiedottamiseen voisi myös kuulua hinnoista ja alennuksista annettavat tiedot.

- (33) Tätä direktiiviä olisi sovellettava myös verkkosivustoihin, mobiililaitepohjaisiin palveluihin, mukaan lukien henkilöliikennepalvelujen tarjoajien tämän direktiivin soveltamisalan mukaisesti kehittämiin tai saataville asettamiin tai niiden lukuun kehitettyihin ja saataville asetettuihin mobiilisovelluksiin, sähköisiin matkalippupalveluihin, sähköisiin matkalippuihin sekä vuorovaikutteisiin itsepalvelupäätteisiin.
- (34) Lento-, linja-auto-, rautatie- ja vesiliikenteen henkilöliikennepalvelujen alalla tämän direktiivin soveltamisalan olisi perustuttava matkustajien oikeuksia koskevaan nykyiseen lainsäädäntöön. Kun tätä direktiiviä ei sovelleta tietyn-tyyppisiin liikennepalveluihin, jäsenvaltioiden olisi kannustettava palveluntarjoajia soveltamaan tämän direktiivin asiaankuuluvia esteettömyysvaatimuksia.
- (35) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2102 ⁽⁷⁾ säädetään jo liikennepalveluja, myös kaupunki- ja esikaupunkiliikennepalveluja ja alueellisia liikennepalveluja, tarjoavien julkisten elinten velvollisuudesta tehdä verkkosivustaan esteettömät. Tässä direktiivissä säädetään vapautuksia mikroyrityksille, jotka tarjoavat palveluja, mukaan lukien kaupunki-, esikaupunki- ja alueelliset liikennepalvelut. Lisäksi tämä direktiivi sisältää velvoitteita varmistaa, että verkkokauppasivustot ovat esteettömiä. Koska tämä direktiivi velvoittaa suurimman osan yksityisistä liikennepalvelujen tarjoajista tekemään lippujen verkkomyyntiin käyttämistään verkkosivusta esteettömiä, tässä direktiivissä ei ole tarpeen asettaa muita kaupunki- ja esikaupunkiliikennepalvelujen tarjoajien ja alueellisten liikennepalvelujen tarjoajien verkkosivustoja koskevia vaatimuksia.
- (36) Matkustajaliikenteen alalla voimassa oleva unionin lainsäädäntö kattaa jo joitakin tässä direktiivissä asetettujen esteettömyysvaatimusten osia erityisesti tietojen antamisen osalta. Tällaisia jo katettuja vaatimusten osia on esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 261/2004 ⁽⁸⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1107/2006 ⁽⁹⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1371/2007 ⁽¹⁰⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1177/2010 ⁽¹¹⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 181/2011 ⁽¹²⁾. Näihin kuuluvat myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/57/EY ⁽¹³⁾ perusteella annetut asiaankuuluvat säädökset. Sääntelyn johdonmukaisuuden varmistamiseksi kyseisissä asetuksissa vahvistettuja esteettömyysvaatimuksia ja kyseisiä säädöksiä olisi sovellettava edelleen kuten ennenkin. Tämän direktiivin lisävaatimuksilla täydennetään kuitenkin nykyisiä vaatimuksia ja parannetaan siten sisämarkkinoiden toimintaa liikenteen alalla vammaisten henkilöiden edun mukaisesti.
- (37) Jos joitakin liikennepalvelujen osia tarjotaan jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella, niitä ei olisi luettava tämän direktiivin soveltamisalaan, vaikka palvelu olisikin suunnattu unionin markkinoille. Näiden osien osalta henkilöliikennepalvelujen tarjoajat olisi velvoitettava varmistamaan tämän direktiivin vaatimusten noudattaminen vain siltä osin, kuin palvelu tarjotaan unionin alueella. Lentoliikenteen ollessa kyseessä unionin lentoliikenteen harjoittajien olisi kuitenkin varmistettava, että tämän direktiivin sovellettavat vaatimukset täyttyvät myös kolmannessa maassa sijaitsevalta lentoasemalta lähtevien ja jäsenvaltion alueella sijaitsevalle lentoasemalle saapuvien lentojen osalta.

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2102, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta (EUVL L 327, 2.12.2016, s. 1).

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 261/2004, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, matkustajille heidän lennolle pääsymisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta (EUVL L 46, 17.2.2004, s. 1).

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteessä (EUVL L 204, 26.7.2006, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1371/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 14).

⁽¹¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1177/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 1).

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 181/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 1).

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/57/EY, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta yhteisössä (EUVL L 191, 18.7.2008, s. 1).

Lisäksi kaikkien lentoliikenteen harjoittajien, myös niiden, joilla ei ole toimilupaa unionissa, olisi varmistettava, että tämän direktiivin sovellettavat vaatimukset täyttyvät tapauksissa, joissa lennot lähtevät unionin alueelta kolmannen maan alueelle.

- (38) Kaupunkien viranomaisia olisi kannustettava sisällyttämään kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmiinsa kaupunkiliikennepalvelujen esteettömyys ja julkaisemaan säännöllisesti luetteloita parhaista käytännöistä, jotka koskevat julkisen kaupunkiliikenteen ja liikkuvuuspalvelujen esteettömyyttä.
- (39) Pankkipalveluja ja rahoituspalveluja koskevalla unionin oikeudella pyritään suojaamaan näiden palvelujen kuluttajia ja antamaan niille tietoa koko unionissa, mutta siihen ei sisälly esteettömyysvaatimuksia. Jotta vammaiset henkilöt voisivat käyttää näitä palveluja kaikkialla unionissa, myös verkkosivustojen ja mobiililaitepohjaisten palvelujen, mukaan lukien mobiilisovellusten, välityksellä tarjottavien palvelujen osalta, tehdä laajoihin tietoihin perustuvia päätöksiä ja luottaa siihen, että heitä suojataan asianmukaisesti yhdenvertaisesti muiden kuluttajien kanssa, ja jotta palveluntarjoajille varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset, tässä direktiivissä olisi vahvistettava yhteiset esteettömyysvaatimukset tiettyjä kuluttajille tarjottavia pankki- ja rahoituspalveluja varten.
- (40) Asianmukaisia esteettömyysvaatimuksia olisi myös sovellettava tunnistustapoihin, sähköiseen allekirjoitukseen ja maksupalveluihin, koska niitä tarvitaan kuluttajan suorittaessa pankkitoimia.
- (41) Sähkökirjatiedostot perustuvat sähköiseen tietokonekoodaukseen, jonka avulla pääosin teksti- tai graafisessa muodossa olevaa kirjallista teosta voidaan levittää ja lukea. Sähkökirjatiedostojen esteettömyys määräytyy koodauksen tarkkuusasteen perusteella, varsinkin siltä osin kuin se koskee teoksen erilaisten olennaisten osatekijöiden määrittelyä ja sen rakenteen standardoitua kuvausta. Esteettömyyttä edistävän yhteentoimivuuden olisi optimoitava kyseisten tiedostojen yhteensopivuus asiakassovellusten sekä nykyisten ja tulevien avustavien teknologioiden kanssa. Erityisteosten, kuten sarjakuvien, lastenkirjojen ja taidekirjojen, ominaispiirteitä olisi tarkasteltava kaikkien sovellettavien esteettömyysvaatimusten osalta. Erilaisten esteettömyysvaatimusten soveltaminen jäsenvaltioissa vaikeuttaisi kustantajien ja muiden talouden toimijoiden mahdollisuutta hyötyä sisämarkkinoiden eduista, saattaisi aiheuttaa yhteentoimivuusongelmia sähköisten lukulaitteiden kanssa ja rajoittaisi vammaisten kuluttajien pääsyä palveluun. Sähkökirjojen yhteydessä palveluntarjoajan käsitteeseen voisivat sisältyä kustantajat ja muut kirjojen jakeluun osallistuvat talouden toimijat.

Vammaiset henkilöt kohtaavat tunnetusti edelleen tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojatun sisällön saatavuuteen liittyviä esteitä, ja tilanteeseen onkin jo puututtu tietyillä toimenpiteillä, esimerkiksi hyväksymällä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1564⁽¹⁴⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1563⁽¹⁵⁾, ja tähän liittyviä unionin toimenpiteitä voitaisiin toteuttaa lisää tulevaisuudessa.

- (42) Tässä direktiivissä verkkokaupan palvelut määritellään palveluksi, joka suoritetaan etäpalveluna, verkkosivustojen ja mobiilipohjaisten palvelujen välityksellä, sähköisessä muodossa ja kuluttajan omasta pyynnöstä kuluttajasopimuksen tekemiseksi. Kyseisessä määritelmässä ilmaisulla ”etäpalvelu” tarkoitetaan palvelua, joka toimitetaan siten, että osapuolet eivät ole samanaikaisesti läsnä. Ilmaisulla ”sähköisessä muodossa” tarkoitetaan palvelua, joka lähetetään alun perin lähetyspaikasta ja vastaanotetaan määränpäässä tietoja elektronisesti käsittelevien (mukaan lukien digitaalinen pakkaaminen) ja tallentavien laitteiden avulla ja joka lähetetään, siirretään ja vastaanotetaan kokonaan linjoja, radioyhteyttä, optisia tai muita elektromagneettisia välineitä käyttäen. Ilmaisulla ”kuluttajan omasta pyynnöstä” tarkoitetaan palvelua, joka toimitetaan omasta pyynnöstä. Koska verkkokaupan palvelujen merkitys on kasvanut ja ne ovat hyvin teknologiakeskeisiä, on tärkeää yhdenmukaistaa niiden esteettömyyttä koskevat vaatimukset.

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1564, annettu 13 päivänä syyskuuta 2017, tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojattujen tiettyjen teosten ja muun aineiston tietyistä sallituista käyttötarkoituksista sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi sekä tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa annetun direktiivin 2001/29/EY muuttamisesta (EUVL L 242, 20.9.2017, s. 6).

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1563, annettu 13 päivänä syyskuuta 2017, tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojattujen tiettyjen teosten ja muun aineiston saavutettavassa muodossa olevien kappaleiden rajatylittävistä vaihdosta unionin ja kolmansien maiden välillä sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi (EUVL L 242, 20.9.2017, s. 1).

- (43) Tämän direktiivin verkkokaupan palveluja koskevia esteettömyysvaatimuksia olisi sovellettava kaikkien tuotteiden ja palvelujen verkkomyyntiin ja täten myös sellaisten tuotteiden ja palvelujen myyntiin, jotka tämä direktiivi kattaa sellaisenaan.
- (44) Hätäviesteihin vastaamisen esteettömyyteen liittyvät toimenpiteet olisi toteutettava rajoittamatta hätäpalvelujen organisointia ja vaikuttamatta kyseisten palvelujen organisointiin, joka kuuluu edelleen jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan.
- (45) Direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisesti jäsenvaltioiden on määrä varmistaa, että hätäpalvelut ovat hätäviestien välityksellä vammaisten loppukäyttäjien saatavilla muiden loppukäyttäjien käyttömahdollisuuksia vastaavalla tavalla tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimukset yhdenmukaistavan unionin lainsäädännön mukaisesti. Komission ja kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on määrä toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet, joilla varmistetaan, että vammaiset loppukäyttäjät voivat käyttää hätäpalveluja vastaavin edellytyksin kuin muut loppukäyttäjät matkustaessaan toisessa jäsenvaltiossa, mahdollisuuksien mukaan ilman ennakkorekisteröintiä. Kyseisillä toimenpiteillä pyritään varmistamaan yhteentoimivuus kaikissa jäsenvaltioissa ja niiden on perustuttava mahdollisimman pitkälle direktiivin (EU) 2018/1972 39 artiklassa säädettyihin eurooppalaisiin standardeihin tai eritelmiin. Kyseiset toimenpiteet eivät estä jäsenvaltioita hyväksymästä lisävaatimuksia kyseisessä direktiivissä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden olisi vaihtoehtoisesti voitava täyttää tässä direktiivissä asetetut esteettömyysvaatimukset, jotka koskevat vammaisten käyttäjien hätäviesteihin vastaamista, osoittamalla välityspalveluja tarjoava kolmas osapuoli, jota vammaiset henkilöt voivat käyttää viestissään hätäkeskuksen kanssa, kunnes kyseiset hätäkeskukset pystyvät käyttämään sähköisiä viestintäpalveluja IP-yhteyksikäytäntöjen kautta varmistukseen hätäviesteihin vastaamisen esteettömyyden. Tämän direktiivin velvoitteita ei olisi kuitenkaan tulkittava niin, että rajoitettaisiin tai vähennettäisiin vammaisten loppukäyttäjien eduksi asetettuja velvoitteita, mukaan lukien vastaava pääsy sähköisiin viestintäpalveluihin ja hätäpalveluihin sekä direktiivissä (EU) 2018/1972 säädetyt esteettömyysvelvoitteet.
- (46) Direktiivissä (EU) 2016/2102 vahvistetaan esteettömyysvaatimuksia, jotka koskevat julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovelluksien sekä muita asiaan liittyviä näkökohtia, erityisesti asiaankuuluvien verkkosivustojen ja mobiilisovellusten vaatimustenmukaisuutta. Kyseisessä direktiivissä on kuitenkin luettelo tietyistä poikkeuksista. Vastaavanlaiset poikkeukset tulevat kysymykseen myös sovellettaessa tätä direktiiviä. Osassa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvasta, julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten kautta toteutettavasta toiminnasta, kuten henkilöliikennepalveluissa tai verkkokaupan palveluissa olisi lisäksi noudatettava tämän direktiivin sovellettavia esteettömyysvaatimuksia sen varmistamiseksi, että tuotteiden ja palveluiden verkkomyynti on vammaisten henkilöiden saavutettavissa riippumatta siitä, onko myyjä julkinen vaiko yksityinen talouden toimija. Tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten olisi oltava yhdenmukaisia direktiivin (EU) 2016/2102 vaatimusten kanssa, lukuun ottamatta eroja esimerkiksi seurannassa, raportoinnissa ja täytäntöönpanon valvonnassa.
- (47) Verkkosivustojen ja direktiivissä (EU) 2016/2102 tarkoitettujen mobiilisovellusten saavutettavuuden neljä periaatetta ovat havaittavuus, joka tarkoittaa, että tiedot ja käyttöliittymän osat on esitettävä käyttäjille tavoilla, jotka he voivat havaita; hallittavuus, joka tarkoittaa, että käyttöliittymän osien ja navigoinnin on oltava hallittavia; ymmärrettävyys, joka tarkoittaa, että tietojen ja käyttöliittymän toiminnan on oltava käsitettäviä; ja toimintavarmuus, joka tarkoittaa, että sisällön on oltava riittävän toimintavarma, jotta hyvin erilaiset asiakassovellukset, mukaan lukien avustavat teknologiat, voivat tulkita sitä luotettavasti. Kyseiset periaatteet ovat merkityksellisiä myös tämän direktiivin kannalta.
- (48) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tämän direktiivin kattamien ja sovellettavien esteettömyysvaatimukset täyttävien tuotteiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus unionissa ei esty esteettömyysvaatimuksiin liittyvistä syistä.
- (49) Rakennettua ympäristöä koskevat yhtenäiset esteettömyysvaatimukset voisivat joissakin tapauksissa helpottaa asiaa koskevien palvelujen ja vammaisten henkilöiden vapaata liikkuvuutta. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi voitava tämän direktiivin perusteella ottaa säännösten piiriin rakennettu ympäristö, jota käytetään tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien palvelujen tarjoamiseen, sen varmistamiseksi, että liitteessä III vahvistetut esteettömyysvaatimukset täyttyvät.
- (50) Esteettömyys olisi toteutettava järjestelmällisesti poistamalla esteitä ja ehkäisemällä niiden syntyä, mieluiten noudattamalla universaalia tai kaikkia palvelevaa suunnittelutapaa, jolla edistetään sen varmistamista, että vammaisilla henkilöillä on muiden kanssa yhdenvertainen mahdollisuus saada palveluja ja tuotteita. Vammaisyleissopimuksen mukaan tämä lähestymistapa ”tarkoittaa tuotteiden, ympäristöjen, ohjelmien ja palvelujen suunnittelua sellaisiksi, että kaikki ihmiset voivat käyttää niitä mahdollisimman laajasti ilman mukautuksia tai erikoissuunnittelua”. Vammaisyleissopimusta vastaavasti kaikkia palveleva suunnittelu ”ei sulje pois yksittäisten vammaisryhmien mahdollisesti tarvitsemia apuvälineitä”. Esteettömyys ei myöskään saisi sulkea pois kohtuullisten mukauttamistoimien

toteuttamista, jos sellaista vaaditaan unionin oikeudessa tai kansallisessa oikeudessa. Esteettömyyttä ja kaikkia palvelevaa suunnittelua olisi tulkittava vammaisten henkilöiden oikeuksien komitean laatiman yleisen huomautuksen nro 2 (2014) 9 artiklan (Esteettömyys) mukaisesti.

- (51) Tuotteen tai palvelun kuuluminen tämän direktiivin soveltamisalaan ei automaattisesti tarkoita, että tuote tai palvelu kuuluu neuvoston direktiivin 93/42/ETY⁽¹⁶⁾ soveltamisalaan. Jotkin avustavat teknologiat, jotka ovat lääkinnällisiä laitteita, voisivat kuitenkin kuulua kyseisen direktiivin soveltamisalaan.
- (52) Pk- ja mikroyritykset luovat suurimman osan työpaikoista unionissa. Näille yrityksille, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä tulevan kasvun kannalta, on hyvin usein hankalaa kehittää tuotteitaan tai palvelujaan, erityisesti rajatylittävässä toimintaympäristössä. Pk- ja mikroyritysten työtä on siksi helpotettava yhdenmukaistamalla kansallisia esteettömyyssäännöksiä, kuitenkin siten, että pidetään kiinni välttämättömistä varmistustoimista.
- (53) Jotta mikroyrityksiin ja pk-yrityksiin voidaan soveltaa tätä direktiiviä, niiden on täytettävä aidosti komission suosituksen 2003/361/EY⁽¹⁷⁾ ja asiaankuuluvan oikeuskäytännön vaatimukset, joiden tarkoituksena on estää sen sääntöjen kiertäminen.
- (54) Unionin oikeuden johdonmukaisuuden varmistamiseksi tämän direktiivin olisi perustuttava Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseen N:o 768/2008/EY⁽¹⁸⁾, sillä se koskee tuotteita, jotka jo kuuluvat unionin muiden säästösten soveltamisalaan, ottaen samalla huomioon tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten erityispiirteet.
- (55) Kaikkien tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien ja toimitus- ja jakeluketjuun osallistuvien talouden toimijoiden olisi varmistettava, että ne asettavat saataville markkinoille ainoastaan sellaisia tuotteita, jotka ovat tämän direktiivin mukaisia. Samaa olisi sovellettava palveluja tarjoaviin talouden toimijoihin. On tarpeen säätää selkeästä ja oikeasuhteisesta velvollisuuksien jakautumisesta, joka vastaa kunkin talouden toimijan tehtävää toimitus- ja jakeluprosessissa.
- (56) Talouden toimijoiden olisi oltava vastuussa tuotteiden ja palvelujen vaatimustenmukaisuudesta suhteessa niiden rooliin toimitusketjussa, jotta voidaan taata korkeatasoinen esteettömyyden suoja ja oikeudenmukainen kilpailu unionin markkinoilla.
- (57) Tämän direktiivin velvoitteita olisi sovellettava talouden toimijoihin yhtä lailla julkisella kuin yksityisellä sektorilla.
- (58) Valmistajalla on parhaat mahdollisuudet suorittaa täydellinen vaatimustenmukaisuuden arviointi, koska sillä on yksityiskohtaiset tiedot suunnittelu- ja valmistusprosessista. Vaikka vastuu tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta säilyy valmistajalla, markkinavalvontaviranomaisilla olisi oltava keskeinen rooli sen tarkistamisessa, onko unionissa markkinoilla saataville asetettavat tuotteet valmistettu unionin oikeuden mukaisesti.
- (59) Tuojat ja jakelijat olisi otettava mukaan kansallisten viranomaisten suorittamiin markkinavalvontatehtäviin, ja niiden olisi osallistuttava toimiin aktiivisesti antamalla toimivaltaisille viranomaisille kaikki tarvittavat tiedot asiaankuuluvasta tuotteesta.
- (60) Tuojien olisi varmistettava, että kolmansista maista peräisin olevat tuotteet, jotka tulevat unionin markkinoille, ovat tämän direktiivin mukaisia, ja etenkin, että valmistajat ovat tehneet asianmukaisia vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyitä kyseisten tuotteiden osalta.
- (61) Tuotetta markkinoille saattaessaan maahantuojien olisi ilmoitettava tuotteessa nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä osoite, josta niihin saa yhteyden.

⁽¹⁶⁾ Neuvoston direktiivi 93/42/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1993, lääkinnällisistä laitteista (EYVL L 169, 12.7.1993, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Komission suositus 2003/361/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 768/2008/EY, tehty 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja neuvoston päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 82).

- (62) Jakelijoiden olisi varmistettava, että niiden tuotteelle suorittama käsittely ei vaikuta haitallisesti tuotteen vaatimustenmukaisuuteen suhteessa tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksiin.
- (63) Kutakin talouden toimijaa, joka saattaa tuotteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään taikka muuttaa jo markkinoille saatettua tuotetta tavalla, joka saattaa vaikuttaa sovellettavien vaatimusten täyttymiseen, on pidettävä valmistajana, ja tällaisen talouden toimijan on otettava hoitaakseen valmistajalle kuuluvat velvoitteet.
- (64) Suhteellisuuteen liittyvistä syistä esteettömyysvaatimuksia olisi sovellettava ainoastaan siinä määrin, kuin ne eivät aiheuta kohtuutonta rasitetta asianomaiselle talouden toimijalle, tai siinä määrin, kuin ne eivät edellytä tuotteiden ja palvelujen perusteellista muuttamista siten, että niistä tulisi perustavanlaatuisesti erilaisia tämän direktiivin mukaisesti. Käytössä olisi kuitenkin oltava valvontamekanismeja, joilla voidaan tarkistaa, onko poikkeaminen esteettömyysvaatimusten soveltamisesta ollut oikeutettua.
- (65) Tässä direktiivissä olisi noudatettava ”pienet ensin” -periaatetta ja otettava huomioon pk-yrityksille aiheutuva hallinnollinen rasite. Tämän direktiivin olisi sisällettävä vain muutamia vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevia sääntöjä, ja siinä olisi vahvistettava suojalausekkeet talouden toimijoita varten. Siinä ei siten säädetä yleisistä poikkeus- ja erityisjärjestelyistä kyseisiä yrityksiä varten. Näin ollen laadittaessa sääntöjä kaikkein asianmukaisimpien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen valitsemista ja toteuttamista varten olisi otettava huomioon pk-yritysten tilanne, ja esteettömyysvaatimusten vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät velvoitteet olisi rajattava sellaisiksi, ettei niistä aiheudu pk-yrityksille kohtuutonta rasitetta. Lisäksi markkinavalvontaviranomaisten olisi toiminnassaan otettava riittävällä tavalla huomioon yritysten koko ja kyseisen tuotannon luonne (pienet sarjat tai muu kuin sarjatuotanto), eikä niiden pitäisi tässä yhteydessä luoda tarpeettomia esteitä pk-yrityksille eikä laiminlyödä yleisen edun suojaamista.
- (66) Jos poikkeustapauksissa tämän direktiivin esteettömyysvaatimukset aiheuttaisivat kohtuutonta rasitetta talouden toimijoille, talouden toimijoita olisi vaadittava noudattamaan kyseisiä vaatimuksia vain siltä osin, kuin ne eivät aiheuta kohtuutonta rasitetta. Tällaisissa asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa talouden toimijan ei olisi kohtuudella mahdollista soveltaa täysin yhtä tai useampaa tämän direktiivin esteettömyysvaatimusta. Talouden toimijan olisi kuitenkin tehtävä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluva palvelu tai tuote mahdollisimman esteettömäksi soveltamalla kyseisiä vaatimuksia siinä määrin, kuin niistä ei aiheudu kohtuutonta rasitetta. Sellaisia esteettömyysvaatimuksia olisi sovellettava täysin, joiden talouden toimija ei katso aiheuttavan kohtuutonta rasitetta. Yhden tai useamman esteettömyysvaatimuksen täyttämistä koskevat poikkeukset, jotka perustuvat vaatimuksista aiheutuvaan kohtuuttomaan rasitteeseen, eivät saisi ylittää sitä, mikä on tarkkaan ottaen tarpeen kyseisen rasitteen vähentämiseksi asianomaisen tuotteen tai palvelun osalta kussakin yksittäistapauksessa. Kohtuuttoman rasitteen aiheuttavien toimenpiteiden olisi katsottava olevan sellaisia, joista talouden toimijalle aiheutuisi liiallinen organisatorinen tai taloudellinen lisärasite, kun otetaan huomioon toimenpiteistä vammaisille henkilöille todennäköisesti koituvat edut tässä direktiivissä säädettyjen perusteiden mukaisesti. Edellä esitetyn perusteella olisi määriteltävä perusteet, jotta sekä talouden toimijat että asiaankuuluvat viranomaiset voivat verrata erilaisia tilanteita ja arvioida järjestelmällisesti, esiintyykö kohtuutonta rasitetta. Ainoastaan oikeutetut perusteet olisi otettava huomioon arvioitaessa sitä, missä määrin esteettömyysvaatimuksia ei voida täyttää sen takia, että ne aiheuttaisivat kohtuuttoman rasitteen. Oikeutetuiksi perusteiksi ei olisi katsottava sitä, että asiaa ei pidetä tärkeänä, kuten ei myöskään ajan tai tiedon puutetta.
- (67) Yleinen arvio kohtuuttomasta rasitteesta olisi tehtävä käyttämällä liitteessä VI vahvistettuja perusteita. Talouden toimijan olisi dokumentoitava kohtuutonta rasitetta koskeva arvio ottamalla huomioon asiaankuuluvat perusteet. Palveluntarjoajien olisi uusittava arvionsa kohtuuttomasta rasitteesta vähintään joka viides vuosi.
- (68) Talouden toimijan olisi ilmoitettava asiaankuuluville viranomaisille, että se on soveltanut perusteellista muutosta ja/tai kohtuutonta rasitetta koskevia tämän direktiivin säännöksiä. Talouden toimijan olisi vasta asiaankuuluvien viranomaisten pyynnöstä toimitettava arvioinnista kopio, jossa selvitetään, miksi sen tuote tai palvelu ei ole täysin esteeton, ja toimitettava näyttöä kohtuuttomasta rasitteesta tai perusteellisesta muutoksesta tai molemmista.
- (69) Vaikka palveluntarjoaja vaaditun arvioinnin pohjalta toteaisi, että olisi kohtuuton rasite vaatia, että kaikki tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien palvelujen tarjoamiseen käytettävät itsepalvelupäätteet täyttävät tämän direktiivin esteettömyysvaatimukset, palveluntarjoajan olisi silti sovellettava kyseisiä vaatimuksia siltä osin, kuin kyseiset vaatimukset eivät aiheuta sille kohtuutonta rasitetta. Näin ollen palveluntarjoajien olisi arvioitava, missä määrin se, että kaikki itsepalvelupäätteet ovat rajoitetusti esteettömiä tai täysin esteettömiä itsepalvelupäätteitä on rajoitettu määrä, antaisi niille mahdollisuuden välttää kohtuuton rasite, joka niille muuten aiheutuisi, ja ne olisi velvoitettava noudattamaan tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia ainoastaan näiltä osin.

- (70) Mikroyritykset eroavat kaikista muista yrityksistä rajallisten henkilöresurssiensa, vuotuisen liikevaihtonsa tai vuotuisen taseensa vuoksi. Sen vuoksi esteettömyysvaatimusten noudattamista koskeva rasite merkitsee mikroyrityksissä yleensä suurempaa osuutta niiden taloudellisista ja henkilöresursseista kuin muissa yrityksissä ja on todennäköisemmin kohtuuttoman suuri osuus kustannuksista. Merkittävä osuus mikroyritysten kustannuksista koostuu asiakirjojen ja kirjanpidon laatimisesta tai säilyttämisestä sen osoittamiseksi, että unionin oikeudessa vahvistettuja erilaisia vaatimuksia noudatetaan. Kaikkien tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien talouden toimijoiden olisi voitava arvioida tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten noudattamisen suhteellisuutta, ja niiden olisi noudatettava kyseisiä esteettömyysvaatimuksia vain, jos ne eivät ole kohtuuttomia; tällaisen arvioinnin edellyttäminen palveluja tarjoavilta mikroyrityksiltä olisi jo itsessään kohtuuton rasite. Tämän direktiivin vaatimuksia ja velvoitteita ei siksi tulisi soveltaa mikroyrityksiin, jotka tarjoavat direktiivin soveltamisalaan kuuluvia palveluja.
- (71) Tämän direktiivin vaatimusten ja velvoitteiden olisi oltava kevyemmät tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia tuotteita käsitteleville mikroyrityksille, jotta vähennetään hallinnollista rasitetta.
- (72) Vaikka jotkin mikroyritykset on vapautettu tämän direktiivin velvoitteista, kaikkia mikroyrityksiä olisi kannustettava valmistamaan, tuomaan maahan tai jakelemaan sellaisia tuotteita sekä tarjoamaan sellaisia palveluja, jotka ovat tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisia, jotta kyseisten yritysten kilpailukyky ja kasvupotentiaali sisämarkkinoilla lisääntyisi. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi tarjottava mikroyrityksille ohjeita ja välineitä, jotka helpottavat niiden kansallisten toimenpiteiden soveltamista, joilla tämä direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.
- (73) Kaikkien talouden toimijoiden olisi toimittava vastuullisesti ja noudattaen kaikkia sovellettavia oikeudellisia vaatimuksia, kun ne saattavat tuotteita markkinoille tai asettavat niitä saataville markkinoilla taikka tarjoavat palveluja markkinoilla.
- (74) Jotta vaatimustenmukaisuuden arviointi sovellettavien esteettömyysvaatimusten osalta olisi helpompaa, on tarpeen säätää vaatimustenmukaisuusolettamasta sellaisille tuotteille ja palveluille, jotka vastaavat vapaaehtoisia yhdenmukaistettuja standardeja, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012 ⁽¹⁹⁾ mukaisesti tarkoituksena laatia yksityiskohtaiset tekniset eritelvät kyseisiä vaatimuksia varten. Komissio on jo antanut Euroopan standardointiorganisaatioille useita esteettömyyttä koskevia standardointipyynnöitä, kuten standardointitoimeksiannot M/376, M/473 ja M/420, joilla on merkitystä yhdenmukaistettujen standardien valmistelun kannalta.
- (75) Asetuksessa (EU) N:o 1025/2012 säädetään yhdenmukaistetuista standardeista esitettäviä vastalauseita koskevasta menettelystä tapauksissa, joissa kyseiset standardit eivät täytä tämän direktiivin vaatimuksia.
- (76) Eurooppalaisten standardien olisi oltava markkinalähtöisiä, niissä olisi otettava huomioon yleinen etu ja toimintapoliittiset tavoitteet, jotka ilmaistaan selkeästi komission yhdelle tai useammalle eurooppalaiselle standardointiorganisaatiolle esittämässä pyynnössä yhdenmukaistettujen standardien laatimisesta, ja niiden olisi perustuttava yhteisymmärrykseen. Yhdenmukaistettujen standardien puuttuessa ja jos se on sisämarkkinoiden yhdenmukaistamiseksi tarpeen, komission olisi tietyissä tapauksissa voitava antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan tekniset eritelvät tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia varten. Teknisiin eritelmiin olisi turvauduttava vain tällaisissa tapauksissa. Komission olisi voitava hyväksyä teknisiä eritelmiä esimerkiksi silloin, kun standardointiprosessi on ajautunut umpikujaan siksi, että sidosryhmät eivät pääse yhteisymmärrykseen tai yhdenmukaistetun standardin laatiminen viivästyy aiheuttomasti esimerkiksi siksi, että vaadittua laatua ei saavuteta. Kun komissio on esittänyt yhdelle tai useammalle eurooppalaiselle standardointiorganisaatiolle pyynnön yhdenmukaistettujen standardien laatimisesta, komission olisi jätettävä riittävästi aikaa niiden käsittelyyn, ennen kuin se hyväksyy samaa esteettömyysvaatimusta koskevia teknisiä eritelmiä. Komission ei olisi voitava hyväksyä teknistä eritelmiä, jollei se ole tätä ennen yrittänyt saada esteettömyysvaatimuksia katetuiksi eurooppalaisella standardointijärjestelmällä, paitsi jos komissio voi osoittaa, että tekninen eritelmä on asetuksen (EU) N:o 1025/2012 liitteessä II vahvistettujen vaatimusten mukainen.
- (77) Jotta voidaan tehokkaimmalla tavalla ottaa käyttöön yhdenmukaistettuja standardeja ja teknisiä eritelmiä, joilla täytetään tämän direktiivin tuotteita ja palveluja koskevat esteettömyysvaatimukset, komission olisi otettava mukaan asian käsittelyyn vammaisia henkilöitä edustavat eurooppalaiset kattojärjestöt ja kaikki muut asiaankuuluvat sidosryhmät silloin, kun se on mahdollista.

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1025/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12).

- (78) Jotta varmistetaan tosiasiallinen mahdollisuus saada tietoja markkinavalvontaa varten, tiedot, joita vaaditaan vakuutuksen antamiseksi vaatimustenmukaisuudesta suhteessa kaikkiin sovellettaviin unionin säädöksiin, olisi asetettava saataville yhdessä ainoassa EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa. Hallinnollisen rasitteensa vähentämiseksi talouden toimijoiden olisi voitava sisällyttää tällaiseen yhteen ainoaan EU-vaatimustenmukaisuusvakuutukseen kaikki asiaa koskevat yksittäiset vaatimustenmukaisuusvakuutukset.
- (79) Tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arvioinnin osalta tässä direktiivissä olisi käytettävä päätöksen N:o 768/2008/EY liitteessä II vahvistettua sisäisen tuotannonvalvonnan menettelyä (moduuli A), koska sen avulla talouden toimijat voivat osoittaa ja toimivaltaiset viranomaiset varmistaa ilman aiheutonta rasitetta, että markkinoilla saataville asetettavat tuotteet täyttävät esteettömyysvaatimukset.
- (80) Viranomaisten olisi tuotteiden markkinavalvonnan ja palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkastamisen yhteydessä tarkastettava myös vaatimustenmukaisuuden arvioinnit, mukaan lukien se, suoritettiin ko asiaankuuluva perusteellista muutosta tai kohtuutonta rasitetta koskeva arviointi asianmukaisesti. Viranomaisten olisi tehtäviään hoitaessaan toimittava myös yhteistyössä vammaisten henkilöiden ja heitä ja heidän etujaan edustavien järjestöjen kanssa.
- (81) Tietojen, joita tarvitaan sen arvioimiseksi, ovatko palvelut tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisia, olisi sisällyttävä yleisiin ehtoihin tai vastaavaan asiakirjaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU⁽²⁰⁾ soveltamista.
- (82) CE-merkintä osoittaa, että tuote on tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukainen, ja se on näkyvä seuraus koko vaatimustenmukaisuuden arviointiprosessista laajassa merkityksessä. Tässä direktiivissä olisi noudatettava CE-merkintään sovellettavia yleisiä periaatteita, joista säädetään tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008⁽²¹⁾. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen tekemisen ohella valmistajan olisi tiedotettava kuluttajille kustannustehokkaalla tavalla tuotteidensa esteettömyydestä.
- (83) Kiinnittämällä CE-merkinnän tuotteeseen valmistaja antaa asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisesti vakuutuksen siitä, että tuote on kaikkien sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen ja että valmistaja ottaa tuotteesta täyden vastuun.
- (84) Päätöksen N:o 768/2008/EY mukaisesti jäsenvaltiot ovat vastuussa vahvan ja tehokkaan tuotteiden markkinavalvonnan varmistamisesta alueellaan, ja niiden olisi annettava markkinavalvontaviranomaisilleen riittävästi toimivaltaa ja resursseja.
- (85) Jäsenvaltioiden olisi tarkastettava, ovatko palvelut tämän direktiivin velvoitteiden mukaisia, ja seurattava vaatimustenvastaisuuteen liittyvien valitusten tai raporttien käsittelyä sen varmistamiseksi, että korjaavia toimia toteutetaan.
- (86) Komissio voisi tarvittaessa antaa sidosryhmiä kuullen ei-sitovia suuntaviivoja, millä tuetaan markkinavalvontaviranomaisten ja palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkastamisesta vastaavien viranomaisten toimien koordinoitua. Komission ja jäsenvaltioiden olisi voitava esittää aloitteita viranomaisten resurssien ja asiantuntemuksen jakamiseksi.
- (87) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että markkinavalvontaviranomaiset ja palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkastamisesta vastaavat viranomaiset tarkastavat VIII ja IX luvun mukaisesti, noudattavatko talouden toimijat liitteessä VI vahvistettuja perusteita. Jäsenvaltioiden olisi voitava nimetä erikoistunut elin täyttämään tämän direktiivin mukaiset markkinavalvontaviranomaisten ja palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkastamisesta vastaavien viranomaisten velvoitteet. Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää, että tällaisen erikoistuneen elimen toimivalta rajataan tämän direktiivin soveltamisalaan tai tiettyihin osiin siitä rajoittamatta asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisia jäsenvaltioiden velvoitteita.

⁽²⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/83/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 64).

⁽²¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 30).

- (88) Olisi luotava suojalausekemenettely, jota sovelletaan ainoastaan silloin, kun jäsenvaltiot ovat eri mieltä jonkin jäsenvaltion toteuttamista toimenpiteistä, ja jonka kautta ne, joita asia koskee, saavat tietoa suunnitelluista toimista sellaisten tuotteiden suhteen, jotka eivät täytä tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia. Suojalausekemenettelyn avulla markkinavalvontaviranomaisten olisi jo varhaisemmassa vaiheessa mahdollista ryhtyä yhteisiin toimiin asiainkuuluvien talouden toimijoiden kanssa tällaisten tuotteiden suhteen.
- (89) Silloin kun jäsenvaltiot ja komissio ovat yhtä mieltä jäsenvaltion toteuttaman toimenpiteen oikeutuksesta, komissiota ei pitäisi edellyttää jatkotoimia, paitsi jos vaatimustenvastaisuuden voidaan katsoa johtuvan yhdenmukaisesti standardien tai teknisten eritelmien puutteista.
- (90) Julkisista hankinnoista annetuissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveissä 2014/24/EU⁽²²⁾ ja 2014/25/EU⁽²³⁾, joissa määritellään menettelyt tiettyjä tavaroita (tuotteita), palveluja ja rakennusurakoita koskeville julkisille hankintasopimuksille ja suunnittelukilpailuille, vahvistetaan, että kaikissa hankinnoissa, jotka on tarkoitettu luonnollisten henkilöiden käyttöön, olipa kyse kansalaisista taikka hankintaviranomaisen tai -yksikön henkilöstöstä, tekniset eritelmit on asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta määrää laatia siten, että voidaan ottaa huomioon esteettömyys vammaisille henkilöille tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu. Lisäksi kyseisissä direktiiveissä vaaditaan, että jos pakolliset esteettömyysvaatimukset vahvistetaan unionin säädöksellä, tekniset eritelmit on määrää vahvistaa viittaamalla kyseiseen säädökseen, kun on kyse esteettömyydestä vammaisten henkilöiden kannalta tai kaikkien käyttäjien tarpeet huomioon ottavasta suunnittelusta. Tässä direktiivissä olisi vahvistettava sen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden ja palvelujen pakolliset esteettömyysvaatimukset. Tämän direktiivin esteettömyysvaatimukset eivät sido tuotteita ja palveluja, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan. Kyseisten esteettömyysvaatimusten käyttäminen muissa unionin säädöksissä kuin tässä direktiivissä vahvistettujen asiaankuuluvien veloitteiden täyttämiseen kuitenkin helpottaisi esteettömyyden toteuttamista ja edistäisi osaltaan oikeusvarmuutta ja esteettömyysvaatimusten lähentämistä unionissa. Viranomaisia ei olisi estettävä vahvistamasta tämän direktiivin liitteessä I vahvistettuja esteettömyysvaatimuksia tiukempia vaatimuksia.
- (91) Tällä direktiivillä ei olisi muutettava muissa unionin säädöksissä olevien, esteettömyyttä koskevien säännösten pakollista tai vapaaehtoista luonnetta.
- (92) Tätä direktiiviä olisi sovellettava vain hankintamenettelyihin, joita varten on lähetetty tarjouskilpailukutsu tämän direktiivin soveltamisen alkamispäivän jälkeen, tai, jos tarjouskilpailukutsua ei ole tarkoitus lähettää, hankintamenettelyihin, jotka hankintaviranomainen tai -yksikkö on aloittanut tämän direktiivin soveltamisen alkamispäivän jälkeen.
- (93) Jotta voidaan varmistaa, että tätä direktiiviä sovelletaan asianmukaisesti, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat niiden esteettömyysvaatimusten tarkempaa määrittelyä, jotka eivät luonnostaan voi tuottaa aiottua vaikutustaan, ellei niitä tarkenneta unionin sitovissa säädöksissä; sen ajan muuttamista, jona talouden toimijoiden on voitava tunnistaa kaikki talouden toimijat, jotka ovat toimittaneet niille tuotetta tai joille ne ovat toimittaneet tuotetta; sekä sellaisten asiaankuuluvien perusteiden tarkempaa erittelyä, jotka talouden toimijan on otettava huomioon arvioidessaan sitä, aiheuttaako esteettömyysvaatimusten noudattaminen kohtuuttoman rasitteen. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremman lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdystä toimielinten välisessä sopimuksessa⁽²⁴⁾ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (94) Jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa teknisten eritelmien osalta. Täytäntöönpanovaltaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽²⁵⁾ mukaisesti.

⁽²²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁽²³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

⁽²⁴⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽²⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (95) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että saatavilla on asianmukaisia ja tehokkaita keinoja tämän direktiivin noudattamisen varmistamiseksi, ja sen vuoksi otettava käyttöön asianmukaisia valvontamekanismeja, kuten markkinavaltaviranomaisten harjoittama jälkikäteisvalvonta, jotta voidaan tarkistaa, onko esteettömyysvaatimusten soveltamista koskeva poikkeus oikeutettu. Jäsenvaltioiden olisi esteettömyyttä koskevia valituksia käsitellessään noudatettava yleistä hyvän hallinnon periaatetta ja erityisesti virkamiesten velvoitetta varmistaa, että kutakin valitusta koskeva päätös tehdään kohtuullisessa ajassa.
- (96) Komission olisi edistettävä tämän direktiivin yhdenmukaista täytäntöönpanoa perustamalla työryhmä, joka koostuu asiaankuuluvista viranomaisista ja sidosryhmistä ja jossa edistetään tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa ja annetaan neuvontaa. Viranomaisten ja asiaankuuluvien sidosryhmien, myös vammaisten henkilöiden ja heitä edustavien järjestöjen, yhteistyötä olisi edistettävä, jotta voidaan muun muassa lisätä tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia koskevien säännösten soveltamisen yhdenmukaisuutta sekä valvoa sen perusteellista muutosta ja kohtuutonta rasitetta koskevien säännösten täytäntöönpanoa.
- (97) Kun otetaan huomioon muutoksenhakumenettelyihin direktiivien 2014/24/EU ja 2014/25/EU soveltamisalaan kuuluvilla aloilla sovellettava oikeudellinen kehys, tämän direktiivin täytäntöönpanoa ja seuraamuksia koskevia säännöksiä ei olisi sovellettava hankintamenettelyihin, joita tässä direktiivissä vahvistetut velvoitteet koskevat. Tällainen poissulkeminen ei vaikuta jäsenvaltioilla perussopimusten mukaisesti oleviin velvollisuuksiin toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet unionin oikeuden soveltamisen ja vaikuttavuuden takaamiseksi.
- (98) Seuraamusten olisi oltava riittäviä suhteessa rikkomisen luonteeseen ja olosuhteisiin, jotta talouden toimijat eivät kokisi niitä vaihtoehdoksi, jonka avulla ne välttävät velvoitteen tehdä tuotteistaan ja palveluistaan esteettömiä.
- (99) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että käytettävissä on voimassa olevan unionin lainsäädännön mukaisesti vaihtoehtoisia riidanratkaisumekanismeja, joiden avulla voidaan ratkaista kaikki väitetyt tämän direktiivin vastaisuudet, ennen kuin asia viedään tuomioistuimen tai toimivaltaisen hallintoviranomaisen käsiteltäväksi.
- (100) Jäsenvaltiot ovat selittävästä asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman⁽²⁶⁾ mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään ilmoitukseen toimenpiteistä, jotka koskevat direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä, yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiseen tarkoitettujen välineiden vastaavien osien suhde. Tämän direktiivin osalta lainsäätäjät pitää tällaisten asiakirjojen toimittamista perusteltuna.
- (101) Jotta palveluntarjoajilla on riittävästi aikaa sopeutua tämän direktiivin vaatimuksiin, on aiheellista säätää tämän direktiivin soveltamispäivän jälkeisestä viiden vuoden siirtymäajasta, jonka aikana sellaisten palvelun tarjoamiseen käytettävien tuotteiden, jotka on saatettu unionin markkinoille ennen voimaantulopäivää, ei tarvitse täyttää tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia, ellei palvelun tarjoaja korvaa niitä siirtymäajan aikana. Kun otetaan huomioon itsepalvelupäätteiden kustannukset ja pitkä elinkaari, on aiheellista säätää, että jos tällaisia päätteitä käytetään palvelun tarjoamiseen, niiden käyttöä voidaan jatkaa niiden kestoaikaa päättymiseen saakka, niin kauan kuin niitä ei korvata toisella tämän ajanjakson aikana, mutta kuitenkin enintään 20 vuoden ajan.
- (102) Tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia olisi sovellettava sen päivän jälkeen markkinoille saatettaviin tuotteisiin ja tarjottaviin palveluihin, jona aletaan soveltaa kansallisia toimenpiteitä, joilla tämä direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, myös käytettyihin tuotteisiin, jotka tuodaan kolmannelle maalle ja saatetaan markkinoille tuon päivän jälkeen.
- (103) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan periaatteita, jotka on tunnustettu erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja'. Tällä direktiivillä pyritään erityisesti varmistamaan, että vammaisten henkilöiden oikeuksia hyötyä toimenpiteistä, joilla taataan heidän itsenäinen elämänsä, yhteiskunnallinen ja ammatillinen sopeutumisensa sekä osallistumisensa yhteiskuntaelämään, kunnioitetaan kaikilta osin, ja edistämään perusoikeuskirjan 21, 25 ja 26 artiklan soveltamista.
- (104) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, joka on tiettyjen esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteiden poistaminen ja sen myötä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan edistäminen, koska se edellyttää erilaisten voimassa olevien sääntöjen yhdenmukaistamista kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestyksessä, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla määrittelemällä yhtenäiset esteettömyysvaatimukset ja sisämarkkinoiden toimintaa koskevat säännöt. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi,

⁽²⁶⁾ EUVL C 369, 17.12.2011, s. 14.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

Tämän direktiivin tarkoituksena on edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa lähentämällä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, jotka koskevat tiettyjen tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia, erityisesti poistamalla ja ehkäisemällä esteitä, joita jäsenvaltioiden erilaiset esteettömyysvaatimukset aiheuttavat tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden ja palvelujen vapaalle liikkuvuudelle.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan seuraaviin tuotteisiin, jotka saatetaan markkinoille 28 päivän kesäkuuta 2025 jälkeen:

a) kuluttajien käyttöön tarkoitetut yleiskäyttöiset tietokonelaitteistot ja kyseisten laitteistojen käyttöjärjestelmät;

b) itsepalvelupääteperiaatteella toimivat

i) maksupäätteet;

ii) seuraavat itsepalvelupäätteet, jotka on tarkoitettu tämän direktiivin kattamien palvelujen tarjoamiseen:

— pankkiautomaatit;

— matkalippuautomaatit;

— lähtöselvitysautomaatit;

— tietojen tarjoamiseen käytettävät vuorovaikutteiset itsepalvelupäätteet, paitsi ajoneuvojen, lentokoneiden, laivojen tai liikkuvan kaluston kiinteiksi osiksi asennetut päätteet;

c) sähköisiin viestintäpalveluihin käytettävät kuluttajapäätelaitteet, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia;

d) kuluttajapäätelaitteet, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia ja joiden avulla käytetään audiovisuaalisia mediapalveluja; sekä

e) sähköiset lukulaitteet.

2. Tätä direktiiviä sovelletaan seuraaviin palveluihin, joita tarjotaan kuluttajille 28 päivän kesäkuuta 2025 jälkeen, sanotun rajoittamatta 32 artiklan soveltamista:

a) sähköiset viestintäpalvelut, paitsi koneiden välisten palvelujen tarjoamiseen käytettävät siirtopalvelut;

b) palvelut, jotka tarjoavat pääsyn audiovisuaalisiin mediapalveluihin;

c) seuraavat lento-, linja-auto-, rautatie- ja vesiliikenteen henkilöliikennepalvelujen osat, lukuun ottamatta kaupunki- ja esikaupunkiliikennepalveluita sekä alueellisia liikennepalveluita, joita koskevat vain v alakohdan osat:

i) verkkosivustot;

ii) mobiililaitteipohjaiset palvelut, myös mobiilisovellukset;

iii) sähköiset liput ja sähköiset matkalippupalvelut;

iv) kuljetuspalveluja koskevien tietojen välittäminen, reaaliaikaiset matkatiedot mukaan luettuina; tiedotusnäyttöjen osalta tämä koskee vain unionin alueella sijaitsevia vuorovaikutteisia näyttöjä; sekä

v) unionin alueella sijaitsevat vuorovaikutteiset itsepalvelupäätteet, joita käytetään kyseisten henkilöliikennepalvelujen minkä tahansa osan tarjoamiseen, lukuun ottamatta ajoneuvojen, lentokoneiden, laivojen tai liikkuvan kaluston kiinteiksi osiksi asennettuja päätteitä;

d) kuluttajille tarkoitetut pankkipalvelut;

e) sähkökirjat ja niiden lukemiseen tarkoitetut ohjelmistot; ja

f) verkkokaupan palvelut.

3. Tämä direktiivi koskee vastaamista eurooppalaiseen hätänumeroon "112" saapuviin hätäviesteihin.

4. Tätä direktiiviä ei sovelleta seuraavaan verkkosivustojen ja mobiilisovellusten sisältöön:

a) valmiiksi tallennettu aikasidonnainen media, joka on julkaistu ennen 28 päivää kesäkuuta 2025;

b) toimisto-ohjelmien tiedostot, jotka on julkaistu ennen 28 päivää kesäkuuta 2025;

c) verkkokartat ja karttapalvelut, jos navigointikäyttöön tarkoitettujen karttojen olennainen tieto tarjotaan saavutettavassa digitaalisessa muodossa;

d) kolmannen osapuolen sisältö, jota asianomainen talouden toimija ei rahoita eikä kehitä ja joka ei ole sen valvonnassa;

e) arkistoina pidettävien verkkosivustojen ja mobiilisovellusten sisältö, mikä tarkoittaa, että niissä on ainoastaan sisältöä, jota ei päivitetä eikä muokata 28 päivän kesäkuuta 2025 jälkeen.

5. Tämä direktiivi ei vaikuta direktiivin (EU) 2017/1564 eikä asetuksen (EU) 2017/1563 soveltamiseen.

3 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 1) 'vammaisilla henkilöillä' henkilöitä, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa saattaa estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa;
- 2) 'tuotteella' ainetta, valmistetta tai tavaraa, joka on valmistettu tuotantoprosessissa ja joka ei ole ruokaa, rehua, elävä kasvi tai eläin taikka ihmisestä peräisin oleva tuote, kasvituote tai eläintuote, joka liittyy suoraan niiden tulevaan lisääntymiseen;
- 3) 'palvelulla' palvelua sellaisena kuin se on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY⁽²⁷⁾ 4 artiklan 1 alakohdassa;
- 4) 'palveluntarjoajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa palvelua unionin markkinoilla tai tarjoaa tällaista palvelua unionin kuluttajille;
- 5) 'audiovisuaalisilla mediapalveluilla' direktiivin 2010/13/EU 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltyjä palveluja;
- 6) 'pääsyn audiovisuaalisiin mediapalveluihin tarjoavilla palveluilla' sähköisten viestintäverkkojen välityksellä tarjottavia palveluja, joiden avulla yksilöidään, valitaan ja katsellaan audiovisuaalisia mediapalveluja ja palvelujen esteettömyyttä direktiivin 2010/13/EU 7 artiklan mukaisesti edistävien toimenpiteiden toteuttamisen tuloksena toimitettuja ominaisuuksia, joita ovat esimerkiksi kuuroille ja huonokuuloisille tarkoitetut tekstitykset, kuvailutulkkaus, puhuttu tekstitys ja viittomakielen tulkkaus, sekä vastaanotetaan näitä palveluja ja ominaisuuksia koskevia tietoja; ja joihin kuuluvat sähköiset ohjelmaoppaat;
- 7) 'audiovisuaalisten mediapalvelujen käyttöön tarkoitetuilla kuluttajapäätelaitteilla, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia' kaikkia laitteita, joiden päätarkoitus on tarjota pääsy audiovisuaalisiin mediapalveluihin;

⁽²⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, palveluista sisämarkkinoilla (EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36).

- 8) 'sähköisellä viestintäpalvelulla' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 4 alakohdassa määriteltyä sähköistä viestintäpalvelua;
- 9) 'eri viestintämuotojen täydelliseen interaktiivisuuteen perustuvilla palveluilla' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 35 alakohdassa määriteltyjä eri viestintämuotojen täydelliseen interaktiivisuuteen perustuvia palveluja;
- 10) 'häätäkeskuksella' tai ilmauksella 'PSAP' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 36 alakohdassa määriteltyä hätäkeskusta tai ilmausta PSAP;
- 11) 'sopivimmalla hätäkeskuksella' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 37 alakohdassa määriteltyä sopivinta hätäkeskusta;
- 12) 'hätäviestillä' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 38 alakohdassa määriteltyä hätäviestiä;
- 13) 'hätäpalvelulla' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 39 alakohdassa määriteltyä hätäpalvelua;
- 14) 'reaaliaikaisella tekstityksellä' pisteestä pisteeseen (PP) -tilanteissa tai monipisteneuvotteluissa käytettävää eräänlaista tekstipohjaista keskustelua, jossa lisättävä teksti lähetetään merkki merkiltä siten, että käyttäjä kokee viestinnän jatkuvana;
- 15) 'asettamisella saataville markkinoilla' tuotteen toimittamista unionin markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloituksetta;
- 16) 'markkinoille saattamisella' tuotteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla;
- 17) 'valmistajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa taikka suunnittelee tai valmistuttaa tuotetta ja markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillään;
- 18) 'valtuutetulla edustajalla' unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on valmistajan antama kirjallinen toimeksianto hoitaa valmistajan puolesta tietyt tehtävät;
- 19) 'tuojalla' unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa kolmannesta maasta tuodun tuotteen unionin markkinoille;
- 20) 'jakelijalla' muuta toimitusketjuun kuuluvaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kuin valmistajaa tai tuojaa, joka asettaa tuotteen saataville markkinoilla;
- 21) 'talouden toimijalla' valmistajaa, valtuutettua edustajaa, tuojaa, jakelijaa tai palveluntarjoajaa;
- 22) 'kuluttajalla' luonnollista henkilöä, joka hankkii asiaankuuluvan tuotteen tai vastaanottaa asiaankuuluvan palvelun tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa;
- 23) 'mikroyrityksellä' yritystä, jonka palveluksessa on alle 10 työntekijää ja jonka vuosittainen liikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai jonka vuosittainen taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa;
- 24) 'pienillä ja keskisuurilla yrityksillä' tai 'pk-yrityksillä' yrityksiä, joiden palveluksessa on alle 250 työntekijää ja joiden vuosittainen liikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai vuosittainen taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa, ja johon ei kuulu mikroyrityksiä;
- 25) 'yhdenmukaistetulla standardilla' asetuksen (EU) N:o 1025/2012 2 artiklan 1 alakohdan c alakohdassa määriteltyä yhdenmukaistettua standardia;
- 26) 'teknisellä eritelmällä' asetuksen (EU) N:o 1025/2012 2 artiklan 4 alakohdassa määriteltyä teknistä eritelmää, jonka avulla voidaan täyttää tuotteeseen tai palveluun sovellettavat esteettömyysvaatimukset;
- 27) 'poisvetämisellä' kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan tuotteen asettaminen saataville markkinoilla;

- 28) 'kuluttajille tarkoitetuilla pankkipalveluilla' seuraavien pankki- ja rahoituspalvelujen tarjoamista kuluttajille:
- a) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY ⁽²⁸⁾ tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/17/EU ⁽²⁹⁾ soveltamisalaan kuuluvat luottosopimukset;
 - b) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU ⁽³⁰⁾ liitteessä I olevan A osan 1, 2, 4 ja 5 kohdassa sekä B osan 1, 2, 4 ja 5 kohdassa määritellyt palvelut;
 - c) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366 ⁽³¹⁾ 4 artiklan 3 alakohdassa määritellyt maksupalvelut;
 - d) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/92/EU ⁽³²⁾ 2 artiklan 6 alakohdassa määritellyt maksutiliin liittyvät palvelut; ja
 - e) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/110/EY ⁽³³⁾ 2 artiklan 2 alakohdassa määritelty sähköinen raha;
- 29) 'maksupääätteellä' laitetta, jonka päätarkoitus on mahdollistaa maksujen suorittaminen käyttämällä direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 14 alakohdassa määriteltyjä maksuvälineitä fyysisessä myyntipisteessä muttei virtuaaliympäristössä;
- 30) 'verkkokaupan palveluilla' etäpalveluna sähköisessä muodossa verkkosivustoilla ja mobiililaitepohjaisina palveluina kuluttajan omasta pyynnöstä toimitettavia palveluja kuluttajasopimuksen tekemiseksi;
- 31) 'lentoliikenteen henkilöliikennepalveluilla' asetuksen (EY) N:o 1107/2006 2 artiklan 1 alakohdassa määriteltyjä kaupallisia lentoliikennepalveluja, joiden lähtö-, kauttakulku- tai saapumisaikana on lentoasema, joka sijaitsee jonkin jäsenvaltion alueella, ja joihin kuuluvat lennot, joiden lähtölentoasema on kolmannessa maassa ja saapumislentoasema jonkin jäsenvaltion alueella, jos palvelut tuottaa unionin lentoliikenteen harjoittaja;
- 32) 'linja-autoliikenteen henkilöliikennepalveluilla' asetuksen (EU) N:o 181/2011 2 artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvia palveluja;
- 33) 'rautatieliikenteen henkilöliikennepalveluilla' kaikkia asetuksen (EY) N:o 1371/2007 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja rautatieliikenteen henkilöliikennepalveluja, lukuun ottamatta kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja palveluja;
- 34) 'vesiliikenteen henkilöliikennepalveluilla' asetuksen (EU) N:o 1177/2010 2 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvia henkilöliikennepalveluja, lukuun ottamatta kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja palveluja;
- 35) 'kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen palveluilla' Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/34/EU ⁽³⁴⁾ 3 artiklan 6 alakohdassa määriteltyjä kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen palveluja, mutta tässä direktiivissä niihin katsotaan kuuluvan vain seuraavat liikennemuodot: raide-, linja-auto-, metro-, raitiovaunu- ja johdinautoliikenne;

⁽²⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/48/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2008, kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta (EUVL L 133, 22.5.2008, s. 66).

⁽²⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/17/EU, annettu 4 päivänä helmikuuta 2014, kuluttajille tarkoitetuista kiinteää asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista ja direktiivin 2008/48/EY ja 2013/36/EU sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta (EUVL L 60, 28.2.2014, s. 34).

⁽³⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349).

⁽³¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivin 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35).

⁽³²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/92/EU, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, maksutileihin liittyvien maksujen vertailukelpoisuudesta, maksutilien siirtämisestä ja mahdollisuudesta käyttää perusmaksutilejä (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 214).

⁽³³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivin 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7).

⁽³⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/34/EU, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta (EUVL L 343, 14.12.2012, s. 32).

- 36) 'alueellisen liikenteen palveluilla' direktiivin 2012/34/EU 3 artiklan 7 alakohdassa määriteltyä alueellista liikennettä, mutta tässä direktiivissä siihen katsotaan kuuluvan vain seuraavat liikennemuodot: raide-, linja-auto-, metro-, raitiovaunu- ja johdinautoliikenne;
- 37) 'avustavalla teknologialla' mitä tahansa osaa, laitetta, palvelua tai tuotejärjestelmää, ohjelmistot mukaan luettuina, jota käytetään vammaisten henkilöiden toiminnallisten valmiuksien lisäämiseen, ylläpitämiseen, korvaamiseen tai parantamiseen taikka lievittämään ja kompensoimaan vammoja, toimintarajoitteita tai osallistumista rajoittavia tekijöitä;
- 38) 'käyttöjärjestelmällä' ohjelmistoa, joka muun muassa toimii rajapintana oheislaitteistoon, ajoittaa tehtäviä, osoittaa tallennustilaa ja esittää käyttäjälle oletuskäyttöliittymän, jos käynnissä ei ole sovellusohjelmaa, jossa on oma graafinen käyttöliittymänsä, riippumatta siitä, onko tällainen ohjelmisto kuluttajien käyttöön tarkoitettuna yleiskäyttöisen tietokonelaitteiston erottamaton osa vai muodostaako se itsenäisen ohjelmiston, jota on tarkoitus käyttää kuluttajien käyttöön tarkoitettussa yleiskäyttöisessä tietokonelaitteistossa, mutta tällaisiin ohjelmistoihin eivät kuulu käyttöjärjestelmän latausohjelmat, BIOS-ohjelmat (Basic Input-Output System) tai muut laiteohjelmistot, joita tarvitaan käyttöjärjestelmän käynnistykseen tai asennukseen;
- 39) 'kuluttajien käyttöön tarkoitettulla yleiskäyttöisellä tietokonelaitteistolla' koko tietokoneen muodostamaa laitteistoyhdistelmää, joka on luonteeltaan monitoiminen, jolla voidaan asianmukaisilla ohjelmistoilla varustettuna suorittaa yleisimpiä kuluttajien haluamia tietojenkäsittelytehtäviä ja joka on tarkoitettu kuluttajien käyttöön, esimerkiksi henkilökohtaiset tietokoneet, erityisesti pöytätietokoneet, kannettavat tietokoneet, älypuhelimet ja taulutietokoneet;
- 40) 'vuorovaikutteisilla tietojenkäsittelyominaisuuksilla' toimintoja, jotka tukevat ihmisen ja laitteen välistä vuorovaikutusta ja joiden avulla voidaan käsitellä ja siirtää tietoja, ääntä tai videokuvaa tai niiden yhdistelmiä;
- 41) 'sähkökirjoilla ja niiden lukemiseen tarkoitetuilla ohjelmistoilla' palvelua, jolla tarjotaan digitaalisia tiedostoja, joilla kirjan sähköinen versio välitetään siten, että sitä voidaan käsitellä, lukea ja käyttää ja siinä voidaan navigoida, sekä ohjelmistoa, muun muassa sellaisia mobiililaitepohjaisia palveluja, mobiilisovellukset mukaan lukien, jotka on tarkoitettu kyseisten digitaalisten tiedostojen käsittelyyn, lukemiseen ja käyttöön ja niissä navigointiin, lukuun ottamatta ohjelmistoa, joka kuuluu 42 alakohdan määritelmän soveltamisalaan;
- 42) 'sähköisellä lukulaitteella' erityislaitetta, sen laitteisto ja ohjelmisto mukaan luettuina, jonka avulla käsitellään, luetaan ja käytetään sähkökirjatiedostoja ja navigoidaan niissä;
- 43) 'sähköisillä lipuilla' järjestelmiä, joissa matkustusoikeus (yksi tai useampi matkalippu, matkapalvelutilaus tai matkapalvelujen maksamiseen käytettävä arvo) tallennetaan sähköisesti fyysiselle matkakortille tai muuhun laitteeseen sen sijaan, että se tulostettaisiin paperilipulle;
- 44) 'sähköisillä lipunmyyntipalveluilla' järjestelmiä, joissa henkilöliikenteen matkaliput ostetaan verkossa vuorovaikutteisien tietojenkäsittelyominaisuuksin varustetulla laitteella ja toimitetaan ostajalle sähköisessä muodossa paperille tulostettavaksi tai esitettäväksi matkustettaessa käyttämällä mobiililaitetta, jossa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia.

II LUKU

Esteettömyysvaatimukset ja vapaa liikkuvuus

4 artikla

Esteettömyysvaatimukset

1. Jäsenvaltioiden on tämän artiklan 2, 3 ja 5 kohdan mukaisesti ja jollei 14 artiklasta muuta johdu varmistettava, että talouden toimijat saattavat markkinoille ainoastaan tuotteita ja tarjoavat ainoastaan palveluja, jotka täyttävät liitteessä I vahvistetut esteettömyysvaatimukset.

2. Kaikkien tuotteiden on oltava liitteessä I olevassa I jaksossa vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisia.

Kaikkien tuotteiden, lukuun ottamatta itsepalvelupäätteitä, on oltava liitteessä I olevassa II jaksossa vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisia.

3. Kaikkien palvelujen, lukuun ottamatta kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen palveluja ja alueellisen liikenteen palveluja, on oltava liitteessä I olevassa III jaksossa vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisia, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän artiklan 5 kohdan soveltamista.

Kaikkien palvelujen on oltava liitteessä I olevassa IV jaksossa vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisia, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän artiklan 5 kohdan soveltamista.

4. Jäsenvaltiot voivat päättää kansallisten olosuhteiden mukaan, onko rakennetun ympäristön, jota käyttävät tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien palvelujen käyttäjät, täytettävä liitteessä III vahvistetut esteettömyysvaatimukset, jotta mahdollisimman moni vammaisen henkilö voi käyttää niitä.
5. Tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetut esteettömyysvaatimukset ja kyseisten esteettömyysvaatimusten noudattamiseen liittyvät velvoitteet eivät koske palveluja tarjoavia mikroyrityksiä.
6. Jäsenvaltioiden on tarjottava mikroyrityksille ohjeita ja välineitä, jotka helpottavat niiden kansallisten toimenpiteiden soveltamista, joilla tämä direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Jäsenvaltioiden on kehitettävä kyseiset välineet asiaankuuluvia sidosryhmiä kuullen.
7. Jäsenvaltiot voivat antaa talouden toimijoille liitteeseen II sisältyviä ohjeellisia esimerkkejä mahdollisista ratkaisuista, jotka auttavat täyttämään liitteen I esteettömyysvaatimukset.
8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun sopivin hätäkeskus vastaa eurooppalaiseen hätänumeroon "112" saapuviin hätäviesteihin, se noudattaa liitteessä I olevassa V jaksossa vahvistettuja erityisiä esteettömyysvaatimuksia kansallisen hätäpalvelun organisaatioon parhaiten sopivalla tavalla.
9. Siirretään komissiolle valta antaa liitettä I täydentäviä delegoituja säädöksiä 26 artiklan mukaisesti määrittelemällä tarkemmin esteettömyysvaatimukset, jotka eivät luontaisesti voi tuottaa aiottua vaikutustaan, ellei niitä tarkenneta unionin sitovissa säädöksissä, ja joita ovat esimerkiksi yhteentoimivuuteen liittyvät vaatimukset.

5 artikla

Voimassa oleva unionin oikeus henkilöliikenteen alalla

Asetuksissa (EY) N:o 261/2004, (EY) N:o 1107/2006, (EY) N:o 1371/2007, (EU) N:o 1177/2010 ja (EU) N:o 181/2011 sekä direktiivin 2008/57/EY perusteella hyväksytyissä asiaankuuluvissa säädöksissä säädettyjä tietojen antamista ja esteettömyyttä koskevaa tiedotusta koskevia vaatimuksia noudattavien palvelujen on katsottava noudattavan tämän direktiivin vastaavia vaatimuksia. Jos tässä direktiivissä säädetään kyseisten asetusten ja kyseisten säädösten vaatimuksien lisäksi muista vaatimuksista, muita vaatimuksia sovelletaan täysimääräisesti.

6 artikla

Vapaa liikkuvuus

Jäsenvaltiot eivät saa esteettömyysvaatimuksiin liittyvistä syistä estää tämän direktiivin vaatimukset täyttävien tuotteiden asettamista saataville markkinoilla alueellaan tai palvelujen tarjoamista alueellaan.

III LUKU

Tuotteita käsittelevien talouden toimijoiden velvoitteet

7 artikla

Valmistajien velvollisuudet

1. Saattaessaan tuotteitaan markkinoille valmistajien on varmistettava, että tuotteet on suunniteltu ja valmistettu tämän direktiivin sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaisesti.
 2. Valmistajien on laadittava tekniset asiakirjat liitteen IV mukaisesti ja suoritettava tai suorituttava kyseisessä liitteessä vahvistettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely.
- Kun tuotteen vaatimustenmukaisuus sovellettavien esteettömyysvaatimusten suhteen on osoitettu tällaisella menettelyllä, valmistajien on laadittava EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä CE-merkintä.
3. Valmistajien on säilytettävä tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus viiden vuoden ajan siitä alkaen, kun tuote on saatettu markkinoille.
 4. Valmistajien on varmistettava, että käytössä on menettelyjä sen takaamiseksi, että sarjatuotanto täyttää tämän direktiivin vaatimukset. Muutokset tuotteen suunnittelussa tai ominaispiirteissä sekä yhdenmukaistetuissa standardeissa tai teknisissä eritelmissä, joihin nähden tuotteen vaatimustenmukaisuus ilmoitetaan, on otettava asianmukaisesti huomioon.

5. Valmistajien on varmistettava, että niiden tuotteisiin on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jonka ansiosta ne voidaan tunnistaa, tai jos tuotteen koko tai luonne ei tätä salli, niiden on varmistettava, että vaadittu tieto on annettu pakkauksessa tai tuotteen mukana seuraavassa asiakirjassa.
6. Valmistajien on ilmoitettava nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä osoitteensa, josta niihin saa yhteyden, joko tuotteessa tai, jos se ei ole mahdollista, tuotteen pakkauksessa taikka tuotteen mukana seuraavassa asiakirjassa. Osoitteessa on ilmoitettava yksi yhteyspiste, josta valmistajaan saa yhteyden. Yhteystiedot on esitettävä loppukäyttäjien ja markkinavalvontaviranomaisten helposti ymmärtämällä kielellä.
7. Valmistajien on varmistettava, että tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot asianomaisen jäsenvaltion määrittämällä kielellä, jota kuluttajat ja muut loppukäyttäjät ymmärtävät vaivatta. Tällaisten ohjeiden ja tietojen sekä merkintöjen on oltava selkeitä, ymmärrettäviä ja helpotajuisia.
8. Valmistajien, jotka katsovat tai joilla on syytä olettaa, ettei niiden markkinoille saattama tuote ole tämän direktiivin mukainen, on välittömästi ryhdyttävä tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin kyseisen tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai tarvittaessa sen vetämiseksi pois. Lisäksi jos tuote ei ole tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukainen, valmistajien on välittömästi tiedotettava tästä niiden jäsenvaltioiden asiasta vastaaville toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa ne asettivat tuotteen saataville, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustensa- taisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä. Tällaisissa tapauksissa valmistajien on pidettävä kirjaa tuotteista, jotka eivät ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaisia, ja niihin liittyvistä valituksista.
9. Valmistajien on toimivaltaisen kansallisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä annettava tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi, kielellä, jota kyseinen viranomainen voi helposti ymmärtää. Valmistajien on tehtävä yhteistyötä kyseisen viranomaisen kanssa tämän pyynnöstä kaikissa toimissa, jotka toteutetaan niiden markkinoille saattamiin tuotteisiin sovellettavien esteettömyysvaatimusten vastaisuuden korjaamiseksi erityisesti saattamalla tuotteet sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaisiksi.

8 artikla

Valtuutetut edustajat

1. Valmistajat voivat nimetä valtuutetun edustajan kirjallisella toimeksiannolla.

Edellä 7 artiklan 1 kohdassa säädetty velvoitteet ja teknisten asiakirjojen laatiminen eivät saa kuulua valtuutetun edustajan toimeksiantoon.

2. Valtuutetun edustajan on suoritettava valmistajalta saadussa toimeksiannossa eritellyt tehtävät. Toimeksiannon mukaan valtuutetun edustajan on voitava ainakin
 - a) pitää EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tekniset asiakirjat markkinavalvontaviranomaisten saatavilla viiden vuoden ajan;
 - b) toimittaa toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle tämän perustellusta pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;
 - c) tehdä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa näiden pyynnöstä yhteistyötä kaikissa toimissa, jotka toteutetaan toimeksiannon kattamien tuotteiden sovellettavien esteettömyysvaatimusten vastaisuuden korjaamiseksi.

9 artikla

Maahantuojien velvollisuudet

1. Maahantuojat saavat saattaa markkinoille ainoastaan vaatimustenmukaisia tuotteita.
2. Ennen tuotteen saattamista markkinoille maahantuojien on varmistettava, että valmistaja on suorittanut liitteessä IV vahvistetun vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn. Niiden on varmistettava, että valmistaja on laatinut mainituissa liitteessä vaaditut tekniset asiakirjat, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, että sen mukana on vaaditut asiakirjat ja että valmistaja on noudattanut 7 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädettyjä vaatimuksia.
3. Jos tuoja katsoo tai sillä on syytä olettaa, ettei tuote ole tämän direktiivin sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, maahantuoja ei saa saattaa tuotetta markkinoille, ennen kuin tuote on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Lisäksi silloin, kun tuote ei ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, maahantuojan on ilmoitettava siitä valmistajalle ja markkinavalvontaviranomaisille.
4. Maahantuojien on ilmoitettava nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä osoitteensa, josta niihin saa yhteyden, joko tuotteessa tai, jos se ei ole mahdollista, tuotteen pakkauksessa taikka tuotteen mukana seuraavassa asiakirjassa. Yhteystiedot on esitettävä loppukäyttäjien ja markkinavalvontaviranomaisten helposti ymmärtämällä kielellä.

5. Maahantuojien on varmistettava, että tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot asianomaisen jäsenvaltion määrittämällä kielellä, jota kuluttajat ja muut loppukäyttäjät ymmärtävät vaivatta.
6. Maahantuojien on varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet sinä aikana, jona tuote on niiden vastuulla, vaaranna sovellettavien esteettömyysvaatimusten noudattamista.
7. Maahantuojien on pidettävä viiden vuoden ajan EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös markkinavalvontaviranomaisten saatavilla ja varmistettava, että tekniset asiakirjat voidaan antaa pyynnöstä kyseisten viranomaisten saataville.
8. Maahantuojien, jotka katsovat tai joilla on syytä olettaa, ettei niiden markkinoille saattama tuote ole tämän direktiivin mukainen, on välittömästi ryhdyttävä tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin kyseisen tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai tarvittaessa sen vetämiseksi pois. Lisäksi jos tuote ei ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, maahantuojien on välittömästi tiedotettava tästä niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa ne asettivat tuotteen saataville, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä. Tällaisissa tapauksissa maahantuojien on pidettävä kirjaa tuotteista, jotka eivät ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaisia, ja niihin liittyvistä valituksista.
9. Maahantuojien on toimivaltaisen kansallisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä annettava tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi, kyseisen viranomaisen helposti ymmärtämällä kielellä. Maahantuojien on tehtävä yhteistyötä kyseisen viranomaisen kanssa tämän pyynnöstä kaikissa toimissa, jotka toteutetaan niiden markkinoille saattamien tuotteiden sovellettavien esteettömyysvaatimusten vastaisuuden korjaamiseksi.

10 artikla

Jakelijoiden velvollisuudet

1. Jakelijoiden on otettava tämän direktiivin vaatimukset huomioon asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen, kun ne asettavat tuotteen saataville markkinoilla.
2. Jakelijoiden on ennen tuotteen asettamista saataville markkinoilla todennettava, että tuotteessa on CE-merkintä, että sen mukana on vaaditut asiakirjat sekä ohjeet ja turvallisuustiedot kielellä, jota kuluttajat ja muut loppukäyttäjät ymmärtävät vaivatta jäsenvaltiossa, jossa tuote on määrä saattaa markkinoille, ja että valmistaja ja maahantuoja ovat noudattaneet 7 artiklan 5 ja 6 kohdassa sekä 9 artiklan 4 kohdassa vahvistettuja vaatimuksia.
3. Jos jakelija katsoo tai sillä on syytä olettaa, että tuote ei ole tämän direktiivin sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, jakelija ei saa asettaa tuotetta saataville markkinoilla, ennen kuin tuote on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Lisäksi silloin, kun tuote ei ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, jakelijan on ilmoitettava siitä valmistajalle tai maahantuojalle ja markkinavalvontaviranomaisille.
4. Jakelijoiden on varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet sinä aikana, jona tuote on niiden vastuulla, vaaranna tuotteeseen sovellettavien esteettömyysvaatimusten noudattamista.
5. Jakelijoiden, jotka katsovat tai joilla on syytä olettaa, että tuote, jonka ne ovat asettaneet saataville markkinoilla, ei ole tämän direktiivin mukainen, on varmistettava, että toteutetaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet kyseisen tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai tarvittaessa sen vetämiseksi pois. Lisäksi jos tuote ei ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, jakelijoiden on välittömästi tiedotettava tästä niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa ne asettivat tuotteen saataville, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.
6. Jakelijoiden on toimivaltaisen kansallisen viranomaisen pyynnöstä annettava kyseiselle viranomaiselle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Jakelijoiden on tehtävä yhteistyötä kyseisen viranomaisen kanssa tämän pyynnöstä kaikissa toimissa, jotka toteutetaan niiden markkinoilla saataville asettamien tuotteiden sovellettavien esteettömyysvaatimusten vastaisuuden korjaamiseksi.

11 artikla

Tapaukset, joissa valmistajien velvollisuuksia sovelletaan maahantuojiin ja jakelijoihin

Tuojaa tai jakelijaa on pidettävä valmistajana tämän direktiivin soveltamiseksi, ja siihen sovelletaan samoja velvoitteita kuin valmistajaan 7 artiklan mukaisesti, jos se saattaa tuotteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään taikka muuttaa jo markkinoille saatettua tuotetta tavalla, joka voi vaikuttaa vaatimustenmukaisuuteen suhteessa tämän direktiivin vaatimuksiin.

12 artikla

Tuotteita käsittelevien talouden toimijoiden tunnistetiedot

1. Edellä 7–10 artiklassa tarkoitettujen talouden toimijoiden on esitettävä markkinavalvontaviranomaisille pyynnöstä tunnistetiedot seuraavista:

- a) kaikki muut talouden toimijat, jotka ovat toimittaneet niille tuotteen;
- b) kaikki muut talouden toimijat, joille ne ovat toimittaneet tuotteen.

2. Edellä 7–10 artiklassa tarkoitettujen talouden toimijoiden on kyettävä esittämään tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot viiden vuoden ajan siitä, kun tuote on toimitettu niille, ja siitä, kun ne ovat toimittaneet tuotteen.

3. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 26 artiklan mukaisesti tämän direktiivin muuttamiseksi niin, että muutetaan tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tiettyjä tuotteita koskevaa ajanjaksoa. Muutetun ajanjakson on oltava pidempi kuin viisi vuotta, ja se on määriteltävä suhteessa kyseessä olevan tuotteen taloudelliseen käyttöikään.

IV LUKU

Palveluntarjoajien velvoitteet

13 artikla

Palveluntarjoajien velvoitteet

1. Palveluntarjoajien on varmistettava, että niiden palvelut suunnitellaan ja tarjotaan tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

2. Palveluntarjoajien on laadittava tarvittavat tiedot liitteen V mukaisesti ja selitettävä, miten palvelut täyttävät sovellettavat esteettömyysvaatimukset. Nämä tiedot on asetettava yleisön saataville kirjallisesti ja suullisesti, myös siten, että ne ovat esteettömästi vammaisten henkilöiden saatavilla. Palveluntarjoajien on säilytettävä kyseisiä tietoja, niin kauan kuin asianomaista palvelua tarjotaan.

3. Palveluntarjoajien on varmistettava, että käytössä on menettelyt, joilla varmistetaan, että sovellettavat esteettömyysvaatimukset täyttyvät koko sen ajan, kun palvelua tarjotaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 32 artiklan soveltamista. Palveluntarjoajien on otettava riittävällä tavalla huomioon muutokset palvelun tarjoamisen ominaispiirteissä, sovellettavissa esteettömyysvaatimuksissa ja yhdenmukaistetuissa standardeissa tai teknisissä eritelmissä, joihin nähden palvelun ilmoitetaan täyttävän esteettömyysvaatimukset.

4. Vaatimustenvastaisuustapauksissa palveluntarjoajien on toteutettava tarvittavat korjaavat toimenpiteet palvelun saatamiseksi sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaiseksi. Lisäksi jos palvelu ei ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, palveluntarjoajien on välittömästi tiedotettava tästä niiden jäsenvaltioiden asiasta vastaaville toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa niiden palvelua tarjotaan, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.

5. Palveluntarjoajien on toimivaltaisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä toimitettava tälle kaikki tarvittavat tiedot sen osoittamiseksi, että palvelu on sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen. Palveluntarjoajien on tehtävä yhteistyötä kyseisen viranomaisen kanssa kyseisen viranomaisen pyynnöstä kaikissa toimissa, joilla palvelu saatetaan kyseisten vaatimusten mukaiseksi.

V LUKU

Tuotteiden tai palvelujen perusteellinen muutos ja talouden toimijoille aiheutuva kohtuuton rasite

14 artikla

Perusteellinen muutos ja kohtuuton rasite

1. Edellä olevassa 4 artiklassa tarkoitettuja esteettömyysvaatimuksia on sovellettava vain siinä määrin, kuin niiden noudattaminen

- a) ei edellytä merkittävää muutosta tuotteeseen tai palveluun, minkä seurauksena tämän perusluonne muuttuisi perustavanlaatuisesti; ja
- b) ei johda siihen, että asetetaan kohtuuton rasite asianomaisille talouden toimijoille.

2. Talouden toimijoiden on tehtävä arviointi siitä, aiheuttaako 4 artiklassa tarkoitettujen esteettömyysvaatimusten noudattaminen perusteellisen muutoksen tai liitteessä VI säädettyjen asiaankuuluvien perusteiden perusteella kohtuuttoman rasitteen, siten kuin tämän artiklan 1 kohdassa säädetään.

3. Talouden toimijoiden on dokumentoitava 2 kohdassa tarkoitettu arviointi. Talouden toimijoiden on säilytettävä kaikki asiaankuuluvat tulokset tapauksen mukaan viiden vuoden ajan siitä, kun ne ovat viimeksi asettaneet tuotteen saataville markkinoilla, tai viiden vuoden ajan siitä, kun ne ovat viimeksi tarjonneet palvelua. Talouden toimijoiden on toimitettava tapauksen mukaan markkinavalvontaviranomaisten tai palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkistamisesta vastaavien viranomaisten pyynnöstä näille kopio 2 kohdassa tarkoitettua arviosta.

4. Poiketen siitä, mitä 3 kohdassa säädetään, arvioinnin dokumentointia koskeva velvoite ei koske tuotteita käsitteleviä mikroyrityksiä. Tuotteita käsittelevien mikroyritysten, jotka ovat päättäneet vedota 1 kohtaan, on kuitenkin markkinavalvontaviranomaisen pyynnöstä toimitettava tälle 2 kohdassa tarkoitettua arviointia koskevat asianmukaiset tiedot.

5. Edellä 1 kohdan b alakohtaan vetoavien palveluntarjoajien on kunkin palveluluokan tai -tyypin osalta uusittava arviointinsa siitä, onko rasite kohtuuton,

a) kun tarjottavaa palvelua muutetaan; tai

b) kun palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkistamisesta vastaavat viranomaiset niin pyytävät; ja

c) joka tapauksessa vähintään viiden vuoden välein.

6. Jos talouden toimijat saavat omiin varoihinsa kuulumattomista julkisista tai yksityisistä lähteistä rahoitusta, jota myönnetään esteettömyyden parantamiseen, talouden toimija ei saa vedota 1 kohdan b alakohtaan.

7. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 26 artiklan mukaisesti liitteen VI täydentämiseksi täsmentämällä asiaankuuluvat perusteet, jotka talouden toimijan on otettava huomioon tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua arviointia tehdessään. Kun komissio määrittelee yksityiskohtaisemmin kyseiset perusteet, se ottaa huomioon paitsi vammaisille henkilöille, myös toimintarajoitteisille henkilöille mahdollisesti koituvat edut.

Komissio antaa ensimmäisen tällaisen delegoidun säädöksen tarvittaessa viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2020. Tällaista säädöstä aletaan soveltaa aikaisintaan 28 päivänä kesäkuuta 2025.

8. Jos talouden toimija vetoaa tietyn tuotteen tai palvelun osalta 1 kohtaan, sen on lähetettävä kyseiset tiedot sen jäsenvaltion asiaankuuluville markkinavalvontaviranomaisille tai palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkistamisesta vastaaville viranomaisille, jossa kyseinen tuote asetetaan saataville markkinoilla tai jossa kyseistä palvelua tarjotaan.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta mikroyrityksiin.

VI LUKU

Tuotteiden ja palvelujen yhdenmukaistetut standardit ja tekniset eritelmät

15 artikla

Vaatimustenmukaisuusolettama

1. Tuotteita ja palveluja, jotka ovat sellaisten yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukaisia, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, on pidettävä tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisina siltä osin, kuin kyseiset standardit tai niiden osat kattavat nämä vaatimukset.

2. Komissio pyytää asetuksen (EU) N:o 1025/2012 10 artiklan mukaisesti yhtä tai useampaa eurooppalaista standardointiorganisaatiota laatimaan yhdenmukaistettuja standardeja liitteessä I säädettyjä tuotteiden esteettömyysvaatimuksia varten. Komissio toimittaa ensimmäisen tällaisen laatimispyynnön viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2021.

3. Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan tekniset eritelmät, jotka täyttävät tämän direktiivin esteettömyysvaatimukset, kun seuraavat ehdot täyttyvät:

a) *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ei ole julkaistu viitettä yhdenmukaistettuihin standardeihin asetuksen (EU) N:o 1025/2012 mukaisesti; ja

b) joko

i) komissio on pyytänyt ainakin yhtä eurooppalaista standardointiorganisaatiota laatimaan yhdenmukaistetun standardin, ja standardointiprosessi on viivästynyt aiheuttomasti tai mikään eurooppalainen standardointiorganisaatio ei ole hyväksynyt pyyntöä; tai

- ii) komissio voi osoittaa, että tekninen eritelmä on asetuksen (EU) N:o 1025/2012 liitteessä II vahvistettujen vaatimusten mukainen paitsi siltä osin, että teknisen eritelmän olisi pitänyt olla voittoa tavoittelemattoman organisaation laatima.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

4. Niiden tuotteiden ja palvelujen, jotka ovat teknisten eritelmien tai niiden osien mukaisia, on katsottava olevan tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisia siltä osin, kuin kyseiset tekniset eritelmät tai niiden osat kattavat nämä vaatimukset.

VII LUKU

Tuotteiden vaatimustenmukaisuus ja CE-merkintä

16 artikla

Tuotteiden EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus

1. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on ilmoitettava, että sovellettavien esteettömyysvaatimusten täittyminen on osoitettu. Jos poikkeuksellisesti on käytetty 14 artiklaa, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on ilmoitettava, mitkä esteettömyysvaatimukset kuuluvat kyseisen poikkeusjärjestelyn soveltamisalaan.
2. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen on oltava rakenteeltaan päätöksen N:o 768/2008/EY liitteessä III esitetyn mallin mukainen. Sen on myös sisällettävä tämän direktiivin liitteessä IV täsmennetyt osatekijät, ja sitä on pidettävä jatkuvasti ajan tasalla. Teknisiä asiakirjoja koskeissa vaatimuksissa on vältettävä asettamasta aiheutonta rasitetta mikroyrityksille sekä pk-yrityksille. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus on käännettävä sen jäsenvaltion kielelle tai kielille, jossa tuote saatetaan markkinoille tai jonka markkinoilla se asetetaan saataville.
3. Jos tuotteeseen sovelletaan useampia unionin säädöksiä, joissa edellytetään EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta, kaikkien kyseisten unionin säädösten osalta laaditaan yksi ainoa EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on mainittava kyseisten säädösten tunnistetiedot, mukaan lukien niiden julkaisuviitteet.
4. Laatimalla EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen valmistaja ottaa vastuun siitä, että tuote on tämän direktiivin vaatimusten mukainen.

17 artikla

Tuotteiden CE-merkintää koskevat yleiset periaatteet

CE-merkintään sovelletaan asetuksen (EY) N:o 765/2008 30 artiklassa vahvistettuja yleisiä periaatteita.

18 artikla

CE-merkinnän kiinnittämistä koskevat säännöt ja ehdot

1. CE-merkintä on kiinnitettävä tuotteeseen tai sen arvokilpeen näkyvästi, helposti luettavasti ja pysyvästi. Jos tämä ei tuotteen luonteen vuoksi ole mahdollista tai perusteltua, se on kiinnitettävä pakkaukseen ja liiteasiakirjoihin.
2. CE-merkintä on kiinnitettävä ennen tuotteen markkinoille saattamista.
3. Jäsenvaltioiden on nykyisiä mekanismeja hyödyntämällä varmistettava CE-merkintää koskevan järjestelmän moitteeton soveltaminen ja ryhdyttävä tarkoituksenmukaisiin toimiin, jos tätä merkintää käytetään sääntöjen vastaisesti.

VIII LUKU

Tuotteiden markkinavalvonta ja unionin suojaaminen

19 artikla

Tuotteiden markkinavalvonta

1. Tuotteisiin sovelletaan asetuksen (EY) N:o 765/2008 15 artiklan 3 kohtaa, 16–19 artiklaa, 21 artiklaa, 23–28 artiklaa sekä 29 artiklan 2 ja 3 kohtaa.
2. Jos talouden toimija on soveltanut tämän direktiivin 14 artiklaa, asiaankuuluvien markkinavalvontaviranomaisten on tuotteiden markkinavalvonnan yhteydessä:
 - a) tarkistettava, että talouden toimija on tehnyt 14 artiklassa tarkoitetun arvioinnin;
 - b) tarkastettava kyseinen arviointi ja sen tulokset, mukaan lukien liitteessä VI vahvistettujen perusteiden oikea käyttö; ja

c) tarkistettava, että sovellettavia esteettömyysvaatimuksia noudatetaan.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että markkinavalvontaviranomaisten hallussa olevat tiedot siitä, noudattavatko talouden toimijat tämän direktiivin sovellettavia esteettömyysvaatimuksia, sekä 14 artiklassa säädetystä arvioinnista asetetaan pyynnöstä kuluttajien saataville esteettömässä muodossa, paitsi jos kyseisiä tietoja ei voida antaa asetuksen (EY) N:o 765/2008 19 artiklan 5 kohdassa mainituista luottamuksellisuussyistä.

20 artikla

Kansallisen tason menettely sellaisten tuotteiden osalta, jotka eivät ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaisia

1. Jos jonkin jäsenvaltion markkinavalvontaviranomaisilla on riittävä syy olettaa, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluva tuote ei täytä sovellettavia esteettömyysvaatimuksia, niiden on tehtävä asianomaista tuotetta koskeva arviointi, joka kattaa kaikki tässä direktiivissä säädetty vaatimukset. Sitä varten asianomaisten talouden toimijoiden on tehtävä täysimittaista yhteistyötä markkinavalvontaviranomaisten kanssa.

Jos markkinavalvontaviranomaiset toteavat ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun arvioinnin aikana, ettei tuote täytä tässä direktiivissä säädettyjä vaatimuksia, niiden on viipymättä vaadittava asianomaista talouden toimijaa ryhtymään kaikkiin tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi kyseisten vaatimusten mukaiseksi niiden asettamassa kohtuullisessa ajassa, joka on oikeassa suhteessa vaatimustenvastaisuuden luonteeseen.

Markkinavalvontaviranomaisten on vaadittava asianomaista talouden toimijaa vetämään tuote markkinoilta kohtuullisessa lisäajassa vain, jos asianomainen talouden toimija ei ole suorittanut riittäviä korjaavia toimenpiteitä toisessa alakohdassa tarkoitettussa ajassa.

Asetuksen (EY) N:o 765/2008 21 artiklaa sovelletaan tämän kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa mainittuihin toimenpiteisiin.

2. Jos markkinavalvontaviranomaiset katsovat, ettei vaatimustenvastaisuus rajoitu pelkästään oman jäsenvaltion alueeseen, niiden on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille arvioinnin tuloksista ja toimenpiteistä, jotka ne ovat vaatineet talouden toimijaa toteuttamaan.

3. Talouden toimijan on varmistettava, että kaikki asianmukaiset korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien asianomaisten tuotteiden osalta, jotka se on asettanut saataville markkinoilla eri puolilla unionia.

4. Jos asianomainen talouden toimija ei 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetun ajanjakson kuluessa suorita riittäviä korjaavia toimenpiteitä, markkinavalvontaviranomaisten on ryhdyttävä asianmukaisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin, joilla kielletään tuotteen asettaminen saataville kansallisilla markkinoilla tai rajoitetaan sitä taikka vedetään tuote pois.

Markkinavalvontaviranomaisten on viipymättä ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille näistä toimenpiteistä.

5. Edellä 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuun ilmoitukseen on sisällyttävä kaikki saatavilla olevat tiedot, erityisesti ne, jotka ovat tarpeen vaatimustenvastaisen tuotteen tunnistamista ja tuotteen alkuperän, väitetyn vaatimustenvastaisuuden luonteen ja niiden esteettömyysvaatimusten, joita tuote ei täytä, sekä toteutettujen kansallisten toimenpiteiden luonteen ja keston määrittämistä varten, sekä asianomaisen talouden toimijan esittämät perustelut. Markkinavalvontaviranomaisten on erityisesti ilmoitettava, johtuuko vaatimustenvastaisuus joko

a) siitä, ettei tuote täytä sovellettavia esteettömyysvaatimuksia; tai

b) siitä, että tämän direktiivin 15 artiklassa tarkoitetuissa vaatimustenmukaisuusolettaman luovissa yhdenmukaistetuissa standardeissa tai teknisissä eritelmissä on puutteita.

6. Muiden jäsenvaltioiden kuin tämän artiklan mukaisesti menettelyn aloittaneen jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille kaikki toteutetut toimenpiteet ja kaikki niiden hallussa olevat lisätiedot, jotka liittyvät asianomaisen tuotteen vaatimustenvastaisuuteen, sekä vastalause siinä tapauksessa, että ilmoitetusta kansallisesta toimenpiteestä on erimielisyyttä.

7. Jos kolmen kuukauden kuluessa 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta mikään jäsenvaltio tai komissio ei ole esittänyt vastalauseita jonkin jäsenvaltion toteuttamasta väliaikaisesta toimenpiteestä, toimenpiteen katsotaan olevan oikeutettu.

8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianomaista tuotetta koskevat asianmukaiset rajoittavat toimenpiteet, kuten tuotteen vetäminen pois markkinoilta, toteutetaan viipymättä.

21 artikla

Unionin suojaamenettely

1. Jos 20 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetyn menettelyn päätyttyä esitetään vastalauseita jonkin jäsenvaltion toteuttamia toimenpiteitä vastaan tai jos komissiolla on kohtuullista näyttöä siitä, että kansallinen toimenpide on unionin oikeuden vastainen, komissio kuulee viipymättä jäsenvaltioita ja asianomaista talouden toimijaa tai asianomaisia talouden toimijoita sekä arvioi kansallisen toimenpiteen. Komissio tekee tämän arvioinnin tulosten perusteella päätöksen siitä, onko kansallinen toimenpide oikeutettu.

Komissio osoittaa päätöksensä kaikille jäsenvaltioille ja antaa sen välittömästi tiedoksi niille ja asianomaiselle talouden toimijalle tai asianomaisille talouden toimijoille.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu kansallinen toimenpide katsotaan oikeutetuksi, kaikkien jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että vaatimustenvastainen tuote vedetään pois markkinoilta, ja niiden on ilmoitettava asiasta komissiolle. Jos kansallista toimenpidettä ei katsota oikeutetuksi, asianomaisen jäsenvaltion on peruutettava toimenpide.

3. Jos tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kansallinen toimenpide katsotaan oikeutetuksi ja tuotteen vaatimustenvastaisuuden katsotaan johtuvan 20 artiklan 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettua puutteesta yhdenmukaistetuissa standardeissa, komissio soveltaa asetuksen (EU) N:o 1025/2012 11 artiklassa säädettyä menettelyä.

4. Jos tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kansallinen toimenpide katsotaan oikeutetuksi ja tuotteen vaatimustenvastaisuuden katsotaan johtuvan 20 artiklan 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettua puutteesta teknisissä eritelmissä, komissio hyväksyy viipymättä täytäntöönpanosäädöksiä, joilla asianomaista teknistä eritelmaa muutetaan tai joilla se kumotaan. Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

22 artikla

Muodollinen vaatimustenvastaisuus

1. Jäsenvaltion on jonkin seuraavista havainnoista tehdessään vaadittava asianomaista talouden toimijaa korjaamaan vaatimustenvastaisuus, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 20 artiklan soveltamista:

- a) CE-merkintä on kiinnitetty asetuksen (EY) N:o 765/2008 30 artiklan tai tämän direktiivin 18 artiklan vastaisesti;
- b) CE-merkintää ei ole kiinnitetty;
- c) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta ei ole laadittu;
- d) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta ei ole laadittu oikein;
- e) teknisiä asiakirjoja ei ole saatavilla tai ne eivät ole täydellisiä;
- f) edellä 7 artiklan 6 kohdassa tai 9 artiklan 4 kohdassa tarkoitettut tiedot puuttuvat tai ne ovat virheellisiä tai epätäydellisiä;
- g) mitä tahansa muuta 7 artiklassa tai 9 artiklassa säädettyä hallinnollista vaatimusta ei ole täytetty.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu vaatimustenvastaisuus jatkuu, asianomaisen jäsenvaltion on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin tuotteen markkinoilla saataville asettamisen rajoittamiseksi tai kieltämiseksi tai sen varmistamiseksi, että se poistetaan markkinoilta.

IX LUKU

Palvelujen vaatimustenmukaisuus

23 artikla

Palvelujen vaatimustenmukaisuus

1. Jäsenvaltioiden on luotava ja toteutettava riittävät menettelyt sekä säännöllisin väliajoin ajantasaistettava niitä, jotta voidaan

- a) tarkistaa, ovatko palvelut tämän direktiivin vaatimusten mukaisia, mukaan lukien 14 artiklassa tarkoitettu arviointi, johon sovelletaan 19 artiklan 2 kohtaa soveltuvin osin;
- b) seurata sellaisten valitusten tai raportointien käsittelyä, jotka koskevat tapauksia, joissa palvelut eivät täytä tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia;
- c) todentaa, että talouden toimija on toteuttanut tarvittavat korjaavat toimet.

2. Jäsenvaltioiden on nimettävä 1 kohdassa tarkoitettujen, palvelujen vaatimustenmukaisuutta koskevien menettelyjen toteuttamisesta vastaavat viranomaiset.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisö on tietoinen ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen viranomaisten olemassaolosta, vastuualueista, nimistä, työstä ja päätöksistä. Mainittujen viranomaisten on pyynnöstä asetettava nämä tiedot saataville esteettömässä muodossa.

X LUKU

Esteettömyysvaatimukset muissa unionin säädöksissä

24 artikla

Esteettömyys muissa unionin säädöksissä

1. Liitteessä I vahvistettujen esteettömyysvaatimusten on tämän direktiivin 2 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden ja palvelujen osalta sisällettävä direktiivin 2014/24/EU 42 artiklan 1 kohdassa ja direktiivin 2014/25/EU 60 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja pakolliset esteettömyysvaatimukset.
2. Kaikkien tuotteiden ja palvelujen, joiden ominaisuudet, osat tai toiminnot ovat tämän direktiivin liitteessä I vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisia sen VI jakson mukaisesti, on katsottava täyttävän muissa unionin säädöksissä kuin tässä direktiivissä vahvistetut asiaankuuluvat velvoitteet kyseisten ominaisuuksien, osien tai toimintojen esteettömyyden osalta, jollei kyseisissä muissa säädöksissä toisin säädetä.

25 artikla

Yhdenmukaistetut standardit ja tekniset eritelmät unionin muita säädöksiä varten

Vaatimustenmukaisuus 15 artiklan mukaisesti hyväksyttyjen yhdenmukaistettujen standardien ja teknisten eritelmien tai niiden osien suhteen synnyttää oletettaman siitä, että vaatimustenmukaisuus täyttyy myös 24 artiklan suhteen siltä osin, kuin kyseiset standardit ja tekniset eritelmät tai niiden osat täyttävät tämän direktiivin esteettömyysvaatimukset.

XI LUKU

Delegoidut säädökset, täytäntöönpanovalta ja loppusäännökset

26 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle 27 päivästä kesäkuuta 2019 määräämättömäksi ajaksi 4 artiklan 9 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

Siirretään komissiolle 27 päivästä kesäkuuta 2019 viiden vuoden ajaksi 12 artiklan 3 kohdassa ja 14 artiklan 7 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän viiden vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 4 artiklan 9 kohdassa, 12 artiklan 3 kohdassa ja 14 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua säädösvallan siirtoa. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdystä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevien 4 artiklan 9 kohdan, 12 artiklan 3 kohdan ja 14 artiklan 7 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaika jatketaan kahdella kuukaudella.

*27 artikla***Komiteamenettely**

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

*28 artikla***Työryhmä**

Komissio perustaa työryhmän, joka koostuu markkinavalvontaviranomaisten, palvelujen vaatimustenmukaisuutta valvovien viranomaisten ja asiaankuuluvien sidosryhmien edustajista, mukaan lukien vammaiset henkilöt ja heitä edustavat järjestöt.

Työryhmä

- a) edistää tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa viranomaisten ja asiaankuuluvien sidosryhmien välillä;
- b) edistää viranomaisten ja asiaankuuluvien sidosryhmien yhteistyötä tämän direktiivin täytäntöönpanoon liittyvissä asioissa, jotta voidaan lisätä tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten täytäntöönpanon johdonmukaisuutta ja seurata tarkasti 14 artiklan täytäntöönpanoa; ja
- c) antaa neuvontaa, erityisesti komissiolle, varsinkin 4 ja 14 artiklan täytäntöönpanossa.

*29 artikla***Täytäntöönpanon valvonta**

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin noudattamisen varmistamiseksi on olemassa riittävät ja tehokkaat keinot.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin keinoihin kuuluvat
 - a) kansalliset säännökset, joiden nojalla kuluttaja voi viedä asian tuomioistuimen tai toimivaltaisen hallintoviranomaisen käsiteltäväksi, jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin täytäntöön panemiseksi annettujen kansallisten säännösten noudattaminen;
 - b) kansalliset säännökset, joiden nojalla julkiset elimet tai yksityiset yhdistykset, järjestöt tai muut oikeushenkilöt, joilla on oikeutettu intressi varmistaa tämän direktiivin noudattaminen, voivat aloittaa tuomioistuimessa tai toimivaltaisessa hallintoviranomaisessa tämän direktiivin mukaisten velvoitteiden täytäntöön panemiseksi säädetyn oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn joko kantajan puolesta tai kantajaa tukeakseen tämän suostumuksella.
3. Tämä artikla ei koske hankintamenettelyjä, joihin sovelletaan direktiiviä 2014/24/EU tai direktiiviä 2014/25/EU.

*30 artikla***Seuraamukset**

1. Jäsenvaltioiden on annettava säännöt seuraamuksista, joita sovelletaan tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet seuraamusten täytäntöönpanon varmistamiseksi.
2. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Seuraamuksia on myös täydennettävä tehokkailla korjaavilla toimilla sen varalta, että talouden toimija ei noudata vaatimuksia.
3. Jäsenvaltioiden on viipymättä annettava komissiolle tiedoksi nämä säännöt ja toimenpiteet sekä kaikki niihin myöhemmin tehtävät muutokset.
4. Seuraamuksissa on otettava huomioon vaatimustenvastaisuuden laajuus, mukaan lukien sen vakavuus ja asiaankuuluvien vaatimustenvastaisten tuotteiden tai palvelujen yksikkömäärä sekä niiden henkilöiden lukumäärä, joihin kohdistuu vaikutuksia.
5. Tämä artikla ei koske hankintamenettelyjä, joihin sovelletaan direktiiviä 2014/24/EU tai direktiiviä 2014/25/EU.

*31 artikla***Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä**

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2022. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.
2. Niiden on sovellettava näitä säännöksiä 28 päivästä kesäkuuta 2025.

3. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat päättää soveltaa 4 artiklan 8 kohdassa vahvistettuja velvoitteita viimeistään 28 päivästä kesäkuuta 2027 alkaen.
4. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
5. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.
6. Jäsenvaltioiden, jotka käyttävät 4 artiklan 4 kohdassa säädettyä mahdollisuutta, on toimitettava tätä varten antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle ja raportoitava komissiolle edistymisestä niiden täytäntöönpanossa.

32 artikla

Siirtymätoimenpiteet

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä 28 päivänä kesäkuuta 2030 päättyvästä siirtymäajasta, jonka kuluessa palveluntarjoajat voivat edelleen tarjota palvelujaan käyttäen tuotteita, joita ne käyttivät laillisesti niiden tarjoamiseen ennen kyseistä päivää, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 2 kohdan soveltamista.

Palvelusopimuksia, joista on sovittu ennen 28 päivää kesäkuuta 2025, voidaan jatkaa entisellään, kunnes niiden voimassaolo päättyy, mutta ei kuitenkaan pidempään kuin viisi vuotta kyseisestä päivästä.

2. Jäsenvaltiot voivat säätää, että itsepalvelupäätteet, joita palveluntarjoajat ovat laillisesti käyttäneet palvelujen tarjoamiseen ennen 28 päivää kesäkuuta 2025, voidaan edelleen käyttää vastaavien palvelujen tarjoamiseen niiden taloudellisen käyttöiän loppuun asti, mutta ei pidempään kuin 20 vuotta niiden käytön aloittamisesta.

33 artikla

Kertomukset ja uudelleentarkastelu

1. Komissio antaa viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2030 ja sen jälkeen joka viides vuosi Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta.
2. Kertomuksissa käsitellään sosiaalisen, taloudellisen ja teknologisen kehityksen valossa muun muassa edistymistä tuotteiden ja palvelujen esteettömyyden alalla, mahdollista teknologialukkiutumaa tai innovoinnin esteitä sekä talouden toimijoihin ja vammaisiin henkilöihin kohdistuvia tämän direktiivin vaikutuksia. Kertomuksissa arvioidaan myös, onko 4 artiklan 4 kohdan soveltaminen osaltaan lähentänyt henkilöliikennepalvelujen, kuluttajapankkipalvelujen ja sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien kauppohen asiakaspalvelukeskusten rakennettua ympäristöä koskevia, toisistaan poikkeavia esteettömyysvaatimuksia, jotta ne voitaisiin mahdollisuuksien mukaan vaihteittain yhdenmukaistaa liitteessä III vahvistettujen esteettömyysvaatimusten kanssa.

Kertomuksissa arvioidaan myös, onko tämän direktiivin ja erityisesti sen vapaaehtoisten säännösten soveltamisella osaltaan lähennetty rakennettua ympäristöä koskevia esteettömyysvaatimuksia niin, että olisi toteutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/23/EU⁽³⁵⁾, direktiivin 2014/24/EU ja direktiivin 2014/25/EU soveltamisalaan kuuluvia urakoita.

Kertomuksissa käsitellään myös tämän direktiivin 14 artiklan soveltamisen vaikutuksia sisämarkkinoiden toimintaan, soveltuvin osin myös 14 artiklan 8 kohdan mukaisesti saatujen tietojen perusteella, sekä mikroyritysten vapautuksia. Kertomuksissa esitetään päätelmä siitä, onko tällä direktiivillä saavutettu sen tavoitteet ja olisiko sen soveltamisalaan asianmukaista lisätä uusia tuotteita ja palveluja tai olisiko tiettyjä tuotteita tai palveluja poistettava siitä; lisäksi kertomuksissa kartoitetaan mahdollisuuksien mukaan aloja, joilla rasitetta voitaisiin vähentää, jotta voidaan valmistella direktiivin mahdollista tarkistusta.

Komissio ehdottaa tarvittaessa asianmukaisia toimenpiteitä, jotka voisivat olla lainsäädäntötoimenpiteitä.

⁽³⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 1).

3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle hyvissä ajoin kaikki tiedot, jotka komissio tarvitsee laatiakseen kyseiset kertomukset.
4. Komission kertomuksessa otetaan huomioon talouden toimijoiden ja asiaan liittyvien valtiosta riippumattomien järjestöjen näkemykset, mukaan lukien vammaisjärjestöt.

34 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

35 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa 17 päivänä huhtikuuta 2019.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

A. TAJANI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

G. CIAMBA

LIITE I

ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSET TUOTTEILLE JA PALVELUILLE

I jakso

Kaikkia tämän direktiivin soveltamisalaan 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti kuuluvia tuotteita koskevat yleiset esteettömyysvaatimukset

Tuotteet on suunniteltava ja valmistettava siten, että vammaisten henkilöiden voidaan ennakoida pystyvän käyttämään niitä mahdollisimman laajalti, ja niihin on liitettävä helposti saatavilla olevat tiedot tuotteiden toiminnasta ja esteettömyysominaisuuksista, jos mahdollista itse tuotteeseen tai sen päälle.

1. Tiedonantovaatimukset:

- a) tuotteessa itsessään olevien tuotteen käyttötietojen (merkintöjen, ohjeiden ja varoitusten) on oltava
 - i) saatavilla useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
 - ii) esitetty ymmärrettävässä muodossa;
 - iii) esitetty käyttäjille tavoilla, jotka he voivat havaita;
 - iv) esitetty käyttäen ennakoitaviin käyttöolosuhteisiin nähden riittävän suurta kirjasinkokoa, asianmukaista kirjasinlajia ja riittävää kontrastia sekä säädettävää kirjasin-, rivi- ja kappaleväliä;
- b) tuotteen käyttöohjeet, muun muassa ohjeet tuotteen esteettömyystoimintojen käytöstä, niiden aktivoinnista ja niiden yhteentoimivuudesta tukiratkaisujen kanssa, jos ne eivät ole itse tuotteessa vaan ne asetetaan saataville tuotteen käytön tai muiden välineiden kuten verkkosivuston avulla, on asetettava julkisesti saataville, kun tuote saatetaan markkinoille, ja lisäksi niiden on
 - i) oltava saatavilla useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
 - ii) oltava esitetty ymmärrettävässä muodossa;
 - iii) oltava esitetty käyttäjille tavoilla, jotka he voivat havaita;
 - iv) oltava esitetty käyttäen ennakoitaviin käyttöolosuhteisiin nähden riittävän suurta kirjasinkokoa, asianmukaista kirjasinlajia ja riittävää kontrastia sekä säädettävää kirjasin-, rivi- ja kappaleväliä;
 - v) oltava saatavilla tekstimuodossa, joka soveltuu niiden sisällön esittämiseen myös vaihtoehtoisissa avustavissa muodoissa usealla eri tavalla ja useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
 - vi) oltava muun kuin tekstisisältönsä osalta saatavilla myös vaihtoehtoisessa esitysmuodossa;
 - vii) sisällettävä tuotteen käyttöliittymän kuvaus (käsitteily, komennot ja palaute, syöte ja tuloste), joka annetaan 2 kohdan mukaisesti; kuvauksessa on 2 kohdan kunkin alakohdan osalta ilmaistava, sisältääkö tuote kyseiset ominaisuudet;
 - viii) sisällettävä tuotteen toiminnallisuuden kuvaus toiminnoilla, joilla pyritään vastaamaan vammaisten henkilöiden tarpeisiin 2 kohdan mukaisesti; kuvauksessa on 2 kohdan kunkin alakohdan osalta ilmaistava, sisältääkö tuote kyseiset ominaisuudet;
 - ix) sisällettävä kuvaus tuotteen ohjelmistosta ja laitteistosta, jonka välityksellä tuote liitetään apuvälineisiin; kuvaukseen on sisällytettävä luettelo apuvälineistä, joiden toimivuus tuotteen kanssa on testattu.

2. Käyttöliittymä ja toiminnallisuus:

Tuotteen, muun muassa sen käyttöliittymän, osissa ja toiminnoissa on oltava ominaisuuksia, joiden avulla tuote on vammaisten henkilöiden kannalta helposti käytettävä, havaittava, hallittava, ymmärrettävä ja ohjattava. Tätä varten on varmistettava, että

- a) jos kyseessä on viestintätuote, henkilöiden välinen viestintä, sen hallinta, siihen liittyvien tietojen välittäminen sekä sen ohjaaminen ja orientaatio mukaan luettuina, tuote mahdollistaa kyseiset toiminnot useamman kuin yhden aistikanavan kautta; tähän kuuluvat näkö-, kuulo- ja tuntoaistiin sekä puheeseen perustuvien toimintojen vaihtoehdot;
- b) jos tuotteessa käytetään puheeseen perustuvia toimintoja, siinä on viestintää, käytön ohjausta ja orientaatiota varten vaihtoehtoisia ratkaisuja puhe- ja äänitoiminnoille;

- c) jos tuotteessa käytetään visuaalisia elementtejä, sen viestintään, tiedonvälitykseen ja hallintaan liittyviä elementtejä on helppo suurentaa ja niiden kirkkautta ja kontrastia on helppo säätää ja varmistaa yhteentoimivuus ohjelmien ja apuvälineiden kanssa käyttöliittymässä navigointia varten;
- d) jos tuotteessa välitetään tietoja, ilmaistaan toimia, edellytetään vastausta tai osoitetaan elementtejä värien avulla, se sisältää väreille vaihtoehtoiset toteutustavat;
- e) jos tuotteessa välitetään tietoja, ilmaistaan toimia, edellytetään vastausta tai osoitetaan elementtejä äänimerkkien avulla, se sisältää äänimerkeille vaihtoehtoiset toteutustavat;
- f) jos tuotteessa käytetään visuaalisia elementtejä, siinä on joustavat keinot selkeyttää näkyviä merkkejä;
- g) jos tuotteessa käytetään ääniominaisuuksia, käyttäjä voi säätää tuotteen äänenvoimakkuutta ja äänen nopeutta ja tuotteessa on tehostettuja ääniominaisuuksia esimerkiksi ympäröivistä tuotteista tulevien häiritsevien äänisignaalien vähentämiseksi sekä äänen selkeyden parantamiseksi;
- h) jos tuotetta käytetään ja ohjataan käsin, siinä on sekvenssiohjaus ja vaihtoehdot hienomotoriikkaa vaativalle ohjaukselle, jotta tuotteen hallinta ei edellyttäisi usean eri ohjaimen samanaikaista käyttöä; lisäksi tuotteessa on käytettävä tuntoaistin avulla erottuvia osia;
- i) tuotteen käyttötavat eivät edellytä laajaa ulottuvuutta ja suurta voimaa;
- j) tuotteessa vältetään valoherkkyyskohtauksille altistavia käyttötapoja;
- k) tuote suojaa käyttäjän yksityisyyttä tämän käyttäessä esteettömyysominaisuuksia;
- l) tuotteessa on biometriselle tunnistukselle ja hallinnalle vaihtoehtoinen toteutustapa;
- m) tuotteen toiminnot ovat johdonmukaisia ja käyttäjän toimille on varattu riittävästi aikaa;
- n) tuotteessa on oltava ohjelmisto ja laitteisto, jonka välityksellä tuote liitetään apuvälineisiin;
- o) tuote on seuraavien alakohtaisten vaatimusten mukainen:
 - i) itsepalvelupäätteet:
 - tuotteessa on tekstistä puheeksi -ominaisuus;
 - tukevat omien kuulokkeiden käyttöä;
 - ilmoittavat käyttäjälle useamman kuin yhden aistikanavan kautta, kun käyttäjältä edellytetään oikea-aikaista vastausta;
 - antavat mahdollisuuden pidentää vastausaikaa;
 - on varustettava sormin koskettamalla erottuvilla näppäimillä ja ohjaimilla, jos tuotteessa on näppäimiä ja ohjaimia, ja lisäksi tuotteessa on oltava riittävä kontrasti;
 - on suunniteltava niin, että esteettömyysominaisuuksia tarvitsevien käyttäjien ei erikseen tarvitse ottaa ominaisuuksia käyttöön;
 - on suunniteltava yhteensopiviksi unionin tasolla saatavilla olevan apuvälineteknologian kanssa, jos tuotteessa käytetään ääniominaisuuksia tai äänimerkkejä; tällaisia apuvälineitä ovat esimerkiksi kuulemista edistävät teknologiat, kuten kuulolaitteet, T-ohjelmat, sisäkorvaistutukset ja kuulemisen apuvälineet;
 - ii) sähköiset lukulaitteet: tuotteessa on tekstistä puheeksi -ominaisuus;
 - iii) sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseen käytettävät kuluttajapäätelaitteet, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia:
 - on varustettava reaaliaikaisella tekstitysominaisuudella ja hifi-äänentoiston tuella, jos tällaisissa tuotteissa käytetään äänen lisäksi tekstiä;
 - jos tuotteissa käytetään tekstin ja äänen lisäksi tai niihin yhdistettynä video-ominaisuuksia, niissä on täydelliset interaktiivisuusominaisuudet (total conversation), synkronoidut ääniominaisuudet, reaaliaikainen tekstitys ja viittomakielisen viestinnän mahdollistavaa resoluutiota käyttävä videokuva mukaan luettuina;
 - on kyettävä yhdistämään langattomasti kuulemista edistävään teknologiaan;
 - eivät saa aiheuttaa häiriötä apuvälineille;

- iv) kuluttajapäätelaitteiden, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia ja joiden avulla käytetään audiovisuaalisia mediapalveluja, on tuotava vammaisten henkilöiden käyttöön audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajan valikoimaan kuuluvat esteettömyysominaisuudet, jotka liittyvät käyttöön, valintaan, hallintaan, henkilökohtaiseen räätälöintiin ja apuvälineisiin tehtävään tiedonsiirtoon.

3. Tukipalvelut:

Tukipalvelujen (neuvontapalvelut, puhelinkeskukset, tekninen tuki, välityspalvelut ja koulutuspalvelut) on tarvittaessa annettava tietoja tuotteen esteettömyydestä ja sen yhteensopivuudesta apuvälineteknologian kanssa esteettömiä viestintätapoja käyttäen.

II jakso

2 artiklan 1 kohdassa olevia tuotteita koskevat esteettömyysvaatimukset, lukuun ottamatta 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja itsepalvelupäätteitä

Jotta vammaisten henkilöiden voidaan ennakoida pystyvän käyttämään tuotteita mahdollisimman laajalti, esteettömyys on otettava huomioon tämän jakson kattamien tuotteiden pakkauksissa ja ohjeissa I jakson vaatimuksissa esitetyn lisäksi. Tämä merkitsee seuraavaa:

- a) tuotteen pakkaus, mukaan lukien siinä annetut tiedot (esimerkiksi tiedot avaamisesta, sulkemisesta, käytöstä ja hävittämisestä) sekä mahdolliset tuotteen esteettömyysominaisuuksia koskevat tiedot, on suunniteltava esteettömäksi; kyseiset esteettömyyttä koskevat tiedot on lisäksi mahdollisuuksien mukaan annettava tuotteen pakkauksessa;
- b) tuotteen käyttöä, asennusta, huoltoa, varastointia ja hävittämistä koskevien ohjeiden, jotka eivät ole itse tuotteessa vaan jotka asetetaan saataville muiden välineiden kuten verkkosivuston avulla, on oltava julkisesti saatavilla, kun tuote saatetaan markkinoille, ja lisäksi niiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:
- i) ohjeet ovat saatavilla useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
- ii) ne esitetään ymmärrettävässä muodossa;
- iii) ne esitetään käyttäjille tavoilla, jotka he voivat havaita;
- iv) ne esitetään käyttäen ennakoitaviin käyttöolosuhteisiin nähden riittävän suurta kirjasinkokoa, asianmukaista kirjainlajia ja riittävää kontrastia sekä säädettävää kirjasin-, rivi- ja kappaleväliä;
- v) ohjeiden sisältö on oltava saatavilla tekstimuodoissa, jotka soveltuvat sellaisten vaihtoehtoisten avustavien muotojen tuottamiseen, jotka voidaan esittää eri tavoin ja useamman kuin yhden aistikanavan kautta; sekä
- vi) muuta kuin tekstisisältöä käsittävien ohjeiden on oltava saatavilla myös sisällön vaihtoehtoisessa esitysmuodossa.

III jakso

Kaikkia tämän direktiivin soveltamisalaan 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti kuuluvia palveluja koskevat yleiset esteettömyysvaatimukset

Jotta vammaisten henkilöiden voidaan ennakoida pystyvän käyttämään palveluja mahdollisimman laajalti, esteettömyys on otettava huomioon kyseisten palvelujen tarjonnassa seuraavasti:

- a) varmistetaan, että palvelun tarjoamiseen käytettävät tuotteet ovat tämän liitteen I ja tarvittaessa myös II jaksossa vahvistettujen sääntöjen mukaiset;
- b) annetaan tietoa palvelun toiminnasta, ja jos palvelun tarjoamiseen käytetään tuotteita, annetaan tietoa siitä, miten kyseiset tuotteet liittyvät palveluun, millaiset esteettömyysominaisuudet niillä on sekä miten ne toimivat yhdessä apuvälineiden ja -järjestelyjen kanssa, seuraavien seikkojen osalta:
- i) annetaan tiedot saataville useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
- ii) esitetään tiedot ymmärrettävässä muodossa;
- iii) esitetään tiedot käyttäjille tavoilla, jotka he voivat havaita;
- iv) annetaan tietosisältö saataville tekstimuodoissa, jotka soveltuvat sellaisten vaihtoehtoisten avustavien muotojen tuottamiseen, jotka voidaan esittää eri tavoin ja useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
- v) esitetään tiedot käyttäen ennakoitaviin käyttöolosuhteisiin nähden riittävän suurta kirjasinkokoa, asianmukaista kirjainlajia ja riittävää kontrastia sekä säädettävää kirjasin-, rivi- ja kappaleväliä;

- vi) täydennetään tietoja muun kuin tekstisisältönsä osalta esittämällä sisältö myös vaihtoehtoisessa muodossa; ja
- vii) annetaan palvelun tarjoamisessa tarvittavat sähköiset tiedot johdonmukaisella ja riittävällä tavalla siten, että palvelut tietoineen on helppo havaita, että niiden hallinta ja ymmärtäminen on vaivatonta ja että ne toimivat varmasti;
- c) tehdään verkkosivustoista, muun muassa niihin liittyvistä verkkosovelluksista, ja mobiililaitepohjaisista palveluista, myös mobiilisovelluksista, esteettömiä johdonmukaisella ja riittävällä tavalla siten, että palvelut tietoineen on helppo havaita, että niiden hallinta ja ymmärtäminen on vaivatonta ja että ne toimivat varmasti;
- d) tukipalvelujen (neuvontapalvelut, puhelinkeskukset, tekninen tuki, välityspalvelut ja koulutuspalvelut) on tarvittaessa annettava tietoja palvelun esteettömyydestä ja sen yhteensopivuudesta apuvälineteknologian kanssa esteettömiä viestintätapoja käyttäen.

IV jakso

Tiettyihin palveluihin liittyvät esteettömyyttä koskevat lisävaatimukset

Jotta vammaisten henkilöiden voidaan ennakoida pystyvän käyttämään palveluja mahdollisimman laajalti, on palvelujen tarjoamisessa otettava käyttöön toimintoja, käytäntöjä, toimintaperiaatteita ja menettelyjä sekä mukautuksia, joilla pyritään ottamaan huomioon vammaisten henkilöiden tarpeet ja varmistamaan yhteentoimivuus avustavien teknologioiden kanssa:

- a) sähköiset viestintäpalvelut, myös direktiivin (EU) 2018/1972 109 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hätäviestintä:
 - i) tarjotaan reaaliaikainen tekstitysominaisuus puheviestinnän lisäksi;
 - ii) tarjotaan täydelliset interaktiivisuusominaisuudet (total conversation), jossa puheviestinnän lisäksi tarjotaan videokuvaa;
 - iii) varmistetaan, että sähköisten viestintäpalvelun tarjoajat välittävät puheviestintää ja tekstiä (reaaliaikainen tekstitys mukaan luettuna) hyödyntävän hätäviestinnän synkronoituna ja, jos lisänä on videokuvaa, välittävät hätäviestinnän täydellisesti interaktiiviseksi synkronoituna sopivimpaan hätäkeskukseen;
- b) palvelut, joilla tarjotaan pääsy audiovisuaalisiin mediapalveluihin:
 - i) tarjotaan sähköisiä ohjelmaoppaita, jotka tietoineen ovat helposti havaittavia, hallittavia ja ymmärrettäviä ja jotka ovat toimintavarmoja, sekä annetaan tietoa esteettömyysominaisuuksien saatavuudesta;
 - ii) varmistetaan, että audiovisuaalisten mediapalvelujen esteettömyysominaisuudet (esteettömyyspalvelut), kuten kuuroille ja huonokuuloisille tarkoitetut tekstitykset, kuvailutulkkaus, puhuttu tekstitys ja viittomakielen tulkkaus, välitetään kaikilta osin riittävän laadukkaina ja tarkasti esitettyinä sekä äänen ja videon kanssa synkronoituina ja siten, että käyttäjä voi hallita niiden esittämistä ja käyttöä;
- c) lento-, linja-auto-, rautatie- ja vesiliikenteen henkilöliikennepalvelut kaupunki- ja esikaupunkiliikennepalveluja ja alueellisen liikenteen palveluja lukuun ottamatta:
 - i) varmistetaan, että ajoneuvojen, ympäröivän infrastruktuurin ja rakennetun ympäristön esteettömyyttä ja vammaisille henkilöille tarjottavaa apua koskevat tiedot ovat saatavilla;
 - ii) varmistetaan, että saatavilla on tiedot älykkäistä lipunmyyntijärjestelmistä (sähköinen varaaminen, lippujen varaaminen jne.) ja reaaliaikaisista matkustustiedoista (aikataulut sekä tiedot liikennehäiriöistä, liityntäpalveluista ja jatkoyhteyksistä muita liikennemuotoja käyttäen jne.) sekä palvelua koskevat lisätiedot (esimerkiksi asemien henkilöstö, epäkunnossa olevat hissit tai palvelut, jotka tilapäisesti eivät ole saatavilla);
- d) kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen palvelut sekä ja alueellisen liikenteen palvelut: varmistetaan, että palvelun tarjoamiseen käytettävät itsepalvelupäätteet ovat tämän liitteen I jaksossa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti esteettömiä;
- e) kuluttajapankkipalvelut:
 - i) tarjotaan tunnistustapoja, sähköisen allekirjoittamisen tapoja, turvallisuusominaisuuksia ja maksupalveluja, jotka tietoineen ovat helposti havaittavia, hallittavia ja ymmärrettäviä ja jotka ovat toimintavarmoja;
 - ii) varmistetaan, että tiedot ovat ymmärrettäviä siten, että vaikeusaste on enintään Euroopan neuvoston kieliä koskevan yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen B2-taso;
- f) sähkökirjat:
 - i) varmistetaan, että sekä ääntä että tekstiä sisältävä sähkökirja tarjoaa synkronoitua tekstiä ja ääntä;

- ii) varmistetaan, että sähkökirjan digitaaliset tiedostot eivät estä avustavaa teknologiaa toimimasta moitteettomasti;
 - iii) varmistetaan pääsy sisältöön, navigointi tiedostosisällössä ja näkymässä, dynaaminen näkymä mukaan luettuna, sekä sisällön esittäminen selkeällä, joustavalla tavalla käyttäjän valintojen mukaan;
 - iv) mahdollistetaan sisällön vaihtoehtoiset esittämistavat ja sen yhteentoimivuus eri avustavien teknologioiden kanssa siten, että sisältö on havaittavissa, ymmärrettävissä, hallittavissa ja toimivaa;
 - v) tehdään sähkökirjat helpommin löydettäviksi välittämällä metadatan avulla tietoa niiden esteettömyysominaisuuksista;
 - vi) varmistetaan, että digitaalisten oikeuksien hallintamenetelmät eivät estä esteettömyysominaisuuksien toimintaa;
- g) verkkokaupan palvelut:
- i) annetaan tietoa myytävien tuotteiden ja palvelujen esteettömyydestä, jos siitä vastuussa oleva talouden toimija on toimittanut kyseiset tiedot;
 - ii) varmistetaan, että tunnistus-, suojaus- ja maksutoiminnot ovat esteettömiä, jos ne toimitetaan osana palvelua eikä erillisenä tuotteena tekemällä ne sellaisiksi, että ne on helppo havaita, että niiden hallinta ja ymmärtäminen on vaivatonta ja että ne toimivat varmasti;
 - iii) tarjotaan tunnistustapoja, sähköisen allekirjoittamisen tapoja ja maksupalveluja, jotka tietoisesti ovat helposti havaittavia, hallittavia ja ymmärrettäviä ja jotka ovat toimintavarmoja.

V j a k s o

Erityiset esteettömyysvaatimukset, jotka koskevat sopivimman hätäkeskuksen vastaamista eurooppalaiseen hätänumeroon "112" saapuviin hätäviesteihin

Jotta vammaisten henkilöiden voidaan ennakoita pystyvän käyttämään hätäviestejä eurooppalaiseen hätänumeroon "112" mahdollisimman laajalti, niihin vastaamiseen sopivimassa hätäkeskuksessa on sisällytettävä toimintoja, käytäntöjä, toimintamalleja, menettelyitä ja mukautuksia, joiden tavoitteena on ottaa huomioon vammaisten henkilöiden tarpeet.

Sopivimman hätäkeskuksen on vastattava eurooppalaiseen hätänumeroon "112" saapuviin hätäviesteihin asianmukaisesti kansallisen hätäpalvelun organisaatioon parhaiten sopivalla tavalla käyttämällä samaa viestintävälinettä eli synkronoitua puhetta ja tekstiä (reaaliaikainen tekstitys mukaan luettuna), tai jos lisänä on videokuvaa, täydellisesti interaktiiviseksi synkronoitua puhetta ja tekstiä (reaaliaikainen tekstitys mukaan luettuna) sekä videokuvaa.

VI j a k s o

24 artiklan 2 kohdan mukaiset tuotteiden ja palvelujen ominaisuuksien, osien ja toimintojen esteettömyysvaatimukset

Seuraavien ehtojen on täyttyvä, jotta voidaan olettaa, että tuotteiden ja palvelujen ominaisuuksia, osia ja toimintoja koskevat, muissa unionin säädöksissä vahvistetut asiaankuuluvat velvoitteet täyttyvät:

1. Tuotteet:

- a) Tuotteen toimintaa ja esteettömyysominaisuuksia koskevat tiedot ovat esteettömiä tässä liitteessä olevan I jakson 1 kohdassa vahvistettujen vastaavien osien mukaisesti; näitä ovat tuotteessa itsessään olevat käyttötiedot sekä tuotteen käyttöohjeet, jotka eivät ole itse tuotteessa vaan jotka asetetaan saataville tuotteen käytön tai muiden välineiden kuten verkkosivuston avulla;
- b) tuotteen käyttöliittymän ominaisuuksien, osien ja toimintojen esteettömyys sekä tuotteen toiminnallisuus täyttävät tällaista käyttöliittymää tai toiminnallisuutta koskevat, tässä liitteessä olevan I jakson 2 kohdassa vahvistetut vastaavat esteettömyysvaatimukset;
- c) tuotteen pakkaus, mukaan lukien siinä annetut tiedot sekä tuotteen asennusta, huoltoa, varastointia ja hävittämistä koskevat ohjeet, jotka eivät ole itse tuotteessa vaan jotka asetetaan saataville muiden välineiden kuten verkkosivuston avulla, itsepalvelupäätteitä lukuun ottamatta, on tässä liitteessä olevassa II jaksossa vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisesti esteetön.

2. Palvelut:

Palvelujen ominaisuudet, osat ja toiminnot ovat tämän liitteen palveluja koskevissa jaksoissa vahvistettujen, näitä ominaisuuksia, osia ja toimintoja koskevien esteettömyysvaatimusten mukaisesti esteettömiä.

VII jakso

Toiminnallista suorituskkyä koskevat vaatimukset

Jos tämän liitteen I–VI jaksoissa vahvistetuissa esteettömyysvaatimuksissa ei oteta kantaa tuotteiden suunnitteluun ja tuotantoon tai palvelujen tarjoamiseen yhden tai useamman toiminnon osalta, kyseiset toiminnot tai keinot on tehtävä esteettömiksi noudattamalla asiaan liittyviä toiminnallista suorituskkyä koskevia vaatimuksia, jotta vammaisten henkilöiden voidaan ennakoida pystyvän käyttämään niitä mahdollisimman laajalti.

Toiminnallista suorituskkyä koskevia vaatimuksia voi käyttää vain yhden tai useamman erityisen teknisen vaatimuksen vaihtoehtona, kun niihin viitataan esteettömyysvaatimuksissa, jos ja vain jos asiaankuuluvien toiminnallista suorituskkyä koskevien vaatimusten soveltaminen on esteettömyysvaatimusten mukaista ja jos tuotteen valmistaja tai palveluntarjoaja katsoo, että näin tuotteiden suunnittelun ja tuotannon ja palvelujen tarjoamisen tuloksena on vastaava tai parempi esteettömyys vammaisten henkilöiden käyttäessä niitä ennakoitavalla tavalla.

a) Käyttö ilman näkökykyä

Jos tuotteella tai palvelulla on visuaalisia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötap, joka ei edellytä näkökykyä;

b) Käyttö rajoitetulla näkökyvyllä

Jos tuotteella tai palvelulla on visuaalisia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötap, jonka avulla käyttäjät, joiden näkökyky on rajoittunut, voivat hyödyntää sitä;

c) Käyttö ilman kykyä erottaa värit

Jos tuotteella tai palvelulla on visuaalisia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötap, joka ei edellytä käyttäjältä kykyä erottaa värit;

d) Käyttö ilman kuulokykyä

Jos tuotteella tai palvelulla on kuuloon perustuvia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötap, joka ei edellytä kuulokykyä;

e) Käyttö rajoitetulla kuulokyvyllä

Jos tuotteella tai palvelulla on kuuloon perustuvia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötap, johon liittyy tehostettuja ääniominaisuuksia, joiden avulla huonokuuloiset voivat käyttää tuotetta;

f) Käyttö ilman puhekykyä

Jos tuote tai palvelu edellyttää käyttäjiltä puheen tuottoa, on mahdollistettava vähintään yksi käyttötap, joka ei edellytä puheen tuottoa. Puheen tuottoon kuuluvat kaikki suulla tuotetut äänet, kuten puhe, vihellys tai kielellä naksauttaminen;

g) Käyttö rajoitetulla käsittelykyvyllä tai voimalla

Jos tuote tai palvelu edellyttää manuaalista toimintaa, sillä on oltava vähintään yksi käyttötap, jonka ansiosta käyttäjät voivat käyttää tuotetta vaihtoehtoisilla tavoilla, jotka eivät edellytä hienomotoriikkaa, manipulointia tai käsivoimia eivätkä useamman kuin yhden hallintatoiminnon käyttöä samanaikaisesti;

h) Käyttö rajoitetulla ulottuvuudella

Tuotteiden käyttölaitteiden on oltava kaikkien käyttäjien ulottuvilla. Jos tuotteella tai palvelulla on manuaalisia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötap, jonka avulla henkilöt, joiden ulottuvuus ja voimat ovat rajoitetut, voivat käyttää tuotetta;

i) Valoherkkyyshkohtauksien riskin minimointi

Jos tuotteella on visuaalisia käyttötapoja, on vältettävä käyttötapoja, jotka aiheuttavat valoherkkyyshkohtauksia;

j) Käyttö rajoitetulla kognitiokyvyllä

Tuotteella tai palvelulla on oltava vähintään yksi käyttötapa, jota on sen ominaisuuksien vuoksi yksinkertaisempi ja helpompi käyttää;

k) Yksityisyys

Jos tuotteessa tai palvelussa on esteettömyyden varmistavia ominaisuuksia, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, jossa käyttäjän yksityisyys on turvattu, kun esteettömyyden mahdollistavia ominaisuuksia käytetään.

LIITE II

OHJEELLISIA JA EI-SITOVIA ESIMERKKEJÄ MAHDOLLISISTA RATKAISUISTA, JOTKA AUTTAVAT TÄYTTÄMÄÄN
LIITTEEN I ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSET

I JAKSO:

KAIKKIA TÄMÄN DIREKTIIVIN SOVELTAMISALAAN 2 ARTIKLAN 1 KOHDAN MUKAISESTI KUULUVIA TUOTTEITA KOSKEVIIN YLEISIIN ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSIIN LIITTYVIÄ ESIMERKKEJÄ

LIITTEESSÄ I OLEVAN I JAKSON VAATIMUKSET	ESIMERKKEJÄ
--	-------------

1. Tiedotus

a)

i)	annetaan visuaalisia ja sormin tuntuvia tietoja tai visuaalisia ja auditiivisia tietoja paikasta, jossa kortti laitetaan itsepalvelupäätteeseen, jotta sokeat henkilöt tai kuurot henkilöt voivat käyttää päätettä;
ii)	käytetään johdonmukaisesti samoja sanoja tai esitetään tiedot selkeästi ja loogisesti jäsentäen, jotta älyllisesti kehitysvammaiset henkilöt voivat paremmin ymmärtää tiedot;
iii)	annetaan esimerkiksi sormin tuntuva kohokuvio tai ääni tekstimuotoisen varoituksen lisäksi, jotta sokeat henkilöt pystyvät havaitsemaan varoituksen;
iv)	varmistetaan, että heikkonäköiset henkilöt voivat lukea tekstin;

b)

i)	toimitetaan sähköiset tiedostot, joita tietokone voi lukea käyttämällä näytönlukijoita, jotta sokeat voivat käyttää tietoja;
ii)	käytetään johdonmukaisesti samoja sanoja tai esitetään tiedot selkeästi ja loogisesti jäsentäen, jotta älyllisesti kehitysvammaiset henkilöt voivat paremmin ymmärtää tiedot;
iii)	lisätään tekstitys, jos tiedot esitetään videolla;
iv)	varmistetaan, että heikkonäköiset henkilöt voivat lukea tekstin;
v)	tulostetaan tiedot pistekirjoituksella, jotta sokeat henkilöt voivat käyttää tietoja;
vi)	liitetään kaavioihin tekstikuvaus kaavion keskeisistä osista tai toimista;
vii)	ei esimerkkiä;
viii)	ei esimerkkiä;
ix)	lisätään pankkiautomaatteihin liitäntä ja ohjelmisto, joiden avulla automaattiin voidaan yhdistää kuulokkeet, jolloin näytön teksti voidaan välittää äänen muodossa.

2. Käyttöliittymän ja toiminnallisuuden suunnittelu

a)	annetaan ohjeita äänen ja tekstin avulla tai asennetaan näppäimistöön koho-opasteita, jotta sokeat tai huonokuuloiset voivat olla vuorovaikutuksessa tuotteen kanssa;
b)	annetaan itsepalvelupäätteissä puhuttujen ohjeiden lisäksi ohjeita esimerkiksi tekstin tai kuvien muodossa, jotta myös kuurot henkilöt voivat suorittaa vaaditun toiminnon;
c)	annetaan käyttäjien suurentaa tekstiä, zoomata tiettyyn piktogrammiin tai lisätä kontrastia, jotta heikkonäköiset voivat saada tiedot;
d)	sen ohella, että painetaan vihreää tai punaista näppäintä vaihtoehdon valitsemiseksi, kirjoitetaan vaihtoehdot näppäimiin, jotta värisokeat henkilöt voivat tehdä valinnan;
e)	kun tietokone antaa virheilmoituksen, näytöllä esitetään myös virheen ilmoittava teksti tai kuva, jotta kuurot henkilöt voivat havaita virheen;
f)	lisätään etualan kuvien kontrastia, jotta heikkonäköiset henkilöt näkevät ne;
g)	annetaan puhelimen käyttäjälle mahdollisuus valita äänen voimakkuus ja vähentää häiriöitä kuulolaitteilla, jotta huonokuuloiset henkilöt voivat käyttää puhelinta;
h)	suurennetaan kosketusnäytön painikkeita ja erotetaan ne selvästi toisistaan, jotta henkilöt, joilla on vapinaoireita, voivat käyttää niitä;
i)	varmistetaan, että näppäimet eivät edellytä voimankäyttöä, jotta henkilöt, joilla on motorisia vammoja, voivat käyttää niitä;
j)	vältetään vilkkuvia kuvia, jotta epileptikoille ei aiheudu riskiä;
k)	annetaan mahdollisuus käyttää kuulokkeita pankkiautomaateissa, jossa tiedot annetaan puhuttuna;
l)	annetaan käyttäjille, jotka eivät voi käyttää käsiään, sormenjälkitunnistuksen sijaan mahdollisuus valita salasana puhelimen avaamiseksi ja sulkemiseksi;
m)	varmistetaan, että ohjelmisto reagoi ennakoitavasti tiettyä toimintaa suoritettaessa, ja varataan riittävästi aikaa salasanan antamista varten, jotta älyllisesti kehitysvammaisten henkilöiden on helppo käyttää sitä;
n)	tarjotaan liitântä päivitettävään pistekirjoitusnäyttöön, jotta sokeat voivat käyttää tietokonetta;
o)	Esimerkkejä alakohtaisista vaatimuksista
i)	ei esimerkkiä;
ii)	ei esimerkkiä;
iii) ensimmäinen luetelmakohta	varmistetaan, että matkapuhelin voi käsitellä reaaliaikaisia keskusteluja, jotta huonokuuloiset henkilöt voivat vaihtaa tietoja vuorovaikutteisesti;
iii) neljäs luetelmakohta	annetaan mahdollisuus käyttää samanaikaisesti videota viittomakielen ja tekstin näyttöä varten viestin kirjoittamiseksi, jotta kaksi kuuroa voivat viestiä keskenään tai normaalkuuloisen henkilön kanssa;

iv)	varmistetaan, että tekstitys välitetään digisovittimen välityksellä kuuroille henkilöille;
-----	--

3. Tukipalvelut: ei esimerkkiä.

--	--

II JAKSO:

2 ARTIKLAN 1 KOHDASSA OLEVIA TUOTTEITA, LUKUUN OTTAMATTA 2 ARTIKLAN 1 KOHDAN b ALAKOHDASSA TARKOITETTUA ITSEPALVELUPÄÄTTEITÄ, KOSKEVIIN ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSIIN LIITTYVIÄ ESIMERKKEJÄ

LIITTEESSÄ I
OLEVAN II JAKSON
VAATIMUKSET

ESIMERKKEJÄ

Tuotteiden pakkaukset ja ohjeet

a)	pakkauksessa ilmoitetaan, että puhelimessa on esteettömyysominaisuuksia vammaisia henkilöitä varten;
----	--

b)

i)	toimitetaan sähköiset tiedostot, joita tietokone voi lukea käyttämällä näytönlukijoita, jotta sokeat henkilöt voivat käyttää tietoja;
ii)	käytetään johdonmukaisesti samoja sanoja tai esitetään tiedot selkeästi ja loogisesti rakentuen, jotta älyllisesti kehitysvammaiset henkilöt voivat paremmin ymmärtää tiedot;
iii)	esitetään sormin tuntuva kohokuvio tai toistetaan ääni tekstimuotoisen varoituksen yhteydessä, jotta sokeat henkilöt pystyvät havaitsemaan varoituksen;
iv)	varmistetaan, että heikkonäköiset henkilöt voivat lukea tekstin;
v)	tulostetaan tiedot pistekirjoituksella, jotta sokeat henkilöt voivat lukea ne;
vi)	liitetään kaavioihin tekstikuvaus kaavion keskeisistä osista tai toimista.

III JAKSO:

KAIKKIA TÄMÄN DIREKTIIVIN SOVELTAMISALAAN 2 ARTIKLAN 2 KOHDAN MUKAISESTI KUULUVIA PALVELUJA KOSKEVIIN YLEISIIN ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSIIN LIITTYVIÄ ESIMERKKEJÄ

LIITTEESSÄ I
OLEVAN III JAKSON
VAATIMUKSET

ESIMERKKEJÄ

Palvelujen tarjoaminen

a)	ei esimerkkiä;
----	----------------

b)

i)	toimitetaan sähköiset tiedostot, joita tietokone voi lukea käyttämällä näytönlukijoita, jotta sokeat henkilöt voivat käyttää tietoja;
ii)	käytetään johdonmukaisesti samoja sanoja tai esitetään tiedot selkeästi ja loogisesti rakentuen, jotta älyllisesti kehitysvammaiset henkilöt voivat paremmin ymmärtää tiedot;
iii)	lisätään tekstitys, jos ohjeet esitetään videolla;

iv)	tulostetaan tiedosto pistekirjoituksella, jotta sokeat henkilöt voivat käyttää sitä;
v)	varmistetaan, että heikkonäköiset henkilöt voivat lukea tekstin;
vi)	liitetään kaavioihin tekstikuvaus kaavion keskeisistä osista tai toimista;
vii)	jos palveluntarjoaja antaa palvelua koskevia tietoja sisältävän USB-muistitikun, varmistetaan, että tiedot ovat esteettömiä;
c)	lisätään kuviin tekstikuvaus, asetetaan kaikki toiminnot saataville näppäimistön avulla, annetaan käyttäjille riittävästi luku-aikaa, tehdään sisältö sellaiseksi, että se näkyy ja sitä käytetään ennakoitavalla tavalla, sekä varmistetaan yhteensopivuus avustavien teknologioiden kanssa, jotta eri tavoin vammautuneet voivat lukea verkkosivustoa ja olla vuorovaikutuksessa sen kanssa;
d)	ei esimerkkiä;

IV JAKSO:

ERITYISTEN PALVELUJEN ESTEETTÖMYYYTÄ KOSKEVIIN LISÄVAATIMUKSIIN LIITTYVIÄ ESIMERKKEJÄ

LIITTEESSÄ I OLEVAN IV JAKSON VAATIMUKSET	ESIMERKKEJÄ
---	-------------

Erityiset palvelut

a)

i)	varmistetaan, että huonokuuloiset henkilöt voivat kirjoittaa ja vastaanottaa tekstin vuorovaikutteisesti ja reaaliajassa;
ii)	varmistetaan, että kuurot henkilöt voivat käyttää viittomakieltä viestiäkseen keskenään;
iii)	varmistetaan, että puhe- tai kuulovammainen henkilö, joka haluaa käyttää yhdistettyä teksti-, ääni ja videoviestintää, tietää, että viestintä välitetään verkon kautta hätäpalveluun;

b)

i)	varmistetaan, että sokeat henkilöt voivat valita televisio-ohjelmia;
ii)	tuetaan mahdollisuutta valita, räätälöidä ja esittää "esteettömyyspalveluja", kuten kuuroille ja huonokuuloisille tarkoitettua tekstitystä, kuvailutulkkauksia, puhuttua tekstitystä ja viittomakiel- len tulkkauksia, tarjotaan keinot järjestää langaton yhteys kuulemista edistävään teknologiaan ja tarjotaan käyttäjälle audiovisuaalisia mediapalveluja varten "esteettömyyspalvelut" aktivoivat hallintasäätimet yhtä näkyvästi kuin päämedian säätimet;

c)

i)	ei esimerkkiä;
ii)	ei esimerkkiä;
d)	ei esimerkkiä;

e)

i)	annetaan mahdollisuus lukea henkilöllisyyden todentamisen valintaikkunat näytönlukijan avulla näytöltä, jotta sokeat henkilöt voivat käyttää niitä;
----	---

ii)	ei esimerkkiä;
f)	
i)	varmistetaan, että lukemisesteiset henkilöt voivat lukea ja kuulla tekstin samanaikaisesti;
ii)	annetaan mahdollisuus käyttää synkronoitua teksti- ja äänitulistetta tai päivitettävää pistekirjoitusnäyttöä;
iii)	varmistetaan, että sokeat henkilöt voivat tutustua hakemistoon tai siirtyä seuraavaan lukuun;
iv)	ei esimerkkiä;
v)	varmistetaan, että tiedot esteettömyysominaisuuksista ovat saatavilla sähköisissä tiedostoissa, jotta vammaiset henkilöt voivat saada kyseiset tiedot;
vi)	varmistetaan esimerkiksi, etteivät tekniset suojatoimenpiteet, oikeuksien hallinnointitiedot tai yhteentoimivuusongelmat estä sitä, että apuvälineet lukevat tekstin ääneen, jotta sokeat käyttäjät voivat lukea kirjaa;
g)	
i)	varmistetaan, että tuotteen esteettömyysominaisuuksista saatavilla olevia tietoja ei poisteta;
ii)	järjestetään mahdollisuus käyttää maksupalvelun käyttöliittymää äänen välityksellä, jotta sokeat henkilöt voivat tehdä verkko-ostoksia itsenäisesti;
iii)	annetaan mahdollisuus lukea henkilöllisyyden todentamisen valintaikkunat näytönlukijan avulla näytöltä, jotta sokeat henkilöt voivat käyttää niitä.

LIITE III

ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSET 4 ARTIKLAN 4 KOHDAN SOVELTAMISEKSI SILTÄ OSIN KUIN ON KYSE RAKENNETUSTA YMPÄRISTÖSTÄ, JOSSA TÄMÄN DIREKTIIVIN SOVELTAMISALAAN KUULUVIA PALVELUJA TARJOTAAN

Jotta mahdollisimman moni vammaisen henkilö voi käyttää itsenäisellä tavalla rakennettua ympäristöä, jossa palvelu tarjotaan ja joka on palveluntarjoajan vastuulla 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitettulla tavalla, yleiseen käyttöön tarkoitettujen alueiden esteettömyys on otettava huomioon seuraavasti:

- a) asiaankuuluvien ulkotilojen ja järjestelyjen käyttö;
 - b) rakennuksien sisäänkäynneille johtavat reitit;
 - c) sisäänkäyntien käyttö;
 - d) kulkuväylien käyttö liikuttaessa vaakasuorassa;
 - e) kulkuväylien käyttö liikuttaessa pystysuorassa;
 - f) yleiseen käyttöön tarkoitettujen tilojen käyttö;
 - g) palvelun tarjoamisessa käytettävien laitteiden ja järjestelyjen käyttö;
 - h) käymälöiden ja saniteettitilojen käyttö;
 - i) uloskäyntien, hätäpoistumisteiden sekä pelastussuunnitelmakonseptien käyttö;
 - j) viestintä ja orientaatio useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
 - k) järjestelyjen ja rakennusten käyttö niiden ennakoitua tarkoitusta varten;
 - l) suojele ympäristöön liittyviltä vaaroilta sisä- ja ulkotiloissa.
-

LIITE IV

VAATIMUSTENMUKAISUUDEN ARVIOINTIMENETTELY – TUOTTEET

1. Sisäinen tuotannonvalvonta

Sisäinen tuotannonvalvonta on vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, jossa valmistaja täyttää tämän liitteen 2, 3 ja 4 kohdassa säädettyt velvollisuudet ja vakuuttaa yksinomaisella vastuullaan, että kyseinen tuote täyttää tämän direktiivin asianomaiset vaatimukset.

2. Tekniset asiakirjat

Valmistajan on laadittava tekniset asiakirjat. Teknisten asiakirjojen perusteella on voitava arvioida, onko tuote 4 artiklassa tarkoitettujen asiaankuuluvien esteettömyysvaatimusten mukainen, ja jos valmistaja vetosi 14 artiklaan, niiden perusteella on voitava todeta, että asiaankuuluvien esteettömyysvaatimusten täyttäminen aiheuttaisi perusteellisen muutoksen tai asettaisi kohtuuttoman rasitteen. Teknisissä asiakirjoissa on täsmennettävä vain sovellettavat vaatimukset, ja niiden on katettava tuotteen suunnittelu, valmistus ja toiminta siinä määrin, kuin se on olennaista arvioinnin kannalta.

Teknisten asiakirjojen on sisällettävä soveltuvin osin ainakin seuraavat osatekijät:

- a) tuotteen yleinen kuvaus;
- b) luettelo kokonaan tai osittain sovelletuista yhdenmukaistetuista standardeista ja teknisistä eritelmistä, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, ja kuvaukset 4 artiklassa tarkoitettujen asiaankuuluvien esteettömyysvaatimusten täyttämiseksi valituista ratkaisuista, jos näitä yhdenmukaistettuja standardeja tai teknisiä eritelmiä ei ole sovellettu; jos yhdenmukaistettuja standardeja tai teknisiä eritelmiä on sovellettu osittain, teknisissä asiakirjoissa on täsmennettävä osat, joita on sovellettu.

3. Valmistus

Valmistajan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että valmistusprosessilla ja sen valvonnalla taataan, että tuotteet ovat tämän liitteen 2 kohdassa tarkoitettujen teknisten asiakirjojen ja tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisia.

4. CE-merkintä ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus

4.1 Valmistajan on kiinnitettävä tässä direktiivissä tarkoitettu CE-merkintä jokaiseen yksittäiseen tuotteeseen, joka täyttää tämän direktiivin sovellettavat vaatimukset.

4.2 Valmistajan on laadittava kirjallinen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus tuotemallille. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on yksilöitävä tuote, jota varten se on laadittu.

EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös on toimitettava pyynnöstä asiasta vastaaville viranomaisille.

5. Valtuutettu edustaja

Valmistajan valtuutettu edustaja voi täyttää valmistajan puolesta ja tämän vastuulla 4 kohdassa säädettyt valmistajan velvollisuudet edellyttäen, että ne on eritelty toimeksiannossa.

LIITE V

TIEDOT ESTEETTÖMYYSVAATIMUSTEN MUKAISISTA PALVELUISTA

1. Palveluntarjoajan on yleisissä ehdoissa tai vastaavassa asiakirjassa annettava tiedot, joissa arvioidaan, millä tavoin palvelu täyttää 4 artiklassa tarkoitetut esteettömyysvaatimukset. Tiedoissa on kuvattava sovellettavia vaatimuksia, ja niiden on katettava - siinä määrin kuin se on arvioinnin kannalta olennaista - palvelun suunnittelu ja toiminta. Direktiivissä 2011/83/EU säädettyjen kuluttajätietovaatimusten lisäksi tietojen on sisällettävä mahdollisuuksien mukaan seuraavat osatekijät:
 - a) palvelun yleinen kuvaus esteettömissä muodoissa;
 - b) kuvaukset ja selitykset, jotka ovat tarpeen palvelun toiminnan ymmärtämiseksi;
 - c) kuvaus siitä, miten palvelu täyttää liitteessä I vahvistetut asiaankuuluvat esteettömyysvaatimukset.
 2. Tämän liitteen 1 kohdan mukaisten vaatimusten täyttämiseksi palveluntarjoaja voi osittain tai kokonaan soveltaa yhdenmukaistettuja standardeja ja teknisiä eritelmiä, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
 3. Palveluntarjoajan on annettava tietoja, jotka osoittavat, että palveluntarjonnan ja sen valvonnan yhteydessä taataan, että palvelu täyttää tämän liitteen 1 kohdan mukaiset vaatimukset ja tämän direktiivin sovellettavat vaatimukset.
-

LIITE VI

KOHTUUTONTA RASITETTA KOSKEVAN ARVIOINNIN PERUSTEET

Perusteet arvioinnin suorittamiseksi ja dokumentoimiseksi:

1. Esteettömyysvaatimusten noudattamisen kustannukset suhteessa tuotteen valmistamisesta, jakelusta tai maahantuonnista tai palvelun tarjoamisesta talouden toimijoille aiheutuviin kokonaiskustannuksiin (toiminta- ja pääomakustannukset).

Osatekijät, joita käytetään esteettömyysvaatimusten noudattamisen kustannusten arvioimisessa:

- a) Perusteet, jotka koskevat arvioinnissa huomioon otettavia kertaluonteisia organisatorisia kustannuksia:
 - i) kustannukset, jotka liittyvät esteettömyysasiantuntemusta omaavaan lisähenkilöstöön;
 - ii) kustannukset, jotka liittyvät henkilöresurssien kouluttamiseen ja esteettömyyttä koskevan osaamisen hankkimiseen;
 - iii) kustannukset, jotka liittyvät uuden prosessin kehittämiseen esteettömyyden sisällyttämiseksi tuotekehitykseen tai palvelujen tarjontaan;
 - iv) kustannukset, jotka liittyvät esteettömyyttä koskevan ohjemateriaalin kehittämiseen;
 - v) kertaluonteiset kustannukset, jotka liittyvät esteettömyyttä koskevan lainsäädännön ymmärtämiseen;
- b) Perusteet, jotka koskevat arvioinnissa huomioon otettavia juoksevia tuotanto- ja kehityskustannuksia:
 - i) kustannukset, jotka liittyvät tuotteen tai palvelun esteettömyysominaisuuksien suunnitteluun;
 - ii) kustannukset, joita syntyy valmistusprosesseissa;
 - iii) kustannukset, jotka liittyvät tuotteen tai palvelun esteettömyyden testaamiseen;
 - iv) kustannukset, jotka liittyvät dokumentaation laatimiseen.
2. Talouden toimijoiden kustannus-hyötyarviot, joissa otetaan huomioon myös tuotantoprosessit ja investoinnit, verrattuna arvioon vammaisille aiheutuvasta hyödystä ottaen huomioon tietyn tuotteen tai palvelun käytön määrä ja käyttötiheys.
3. Esteettömyysvaatimusten noudattamisen nettokustannukset suhteessa talouden toimijan nettoliikevaihtoon.

Osatekijät, joita käytetään esteettömyysvaatimusten noudattamisen nettokustannusten arvioimisessa:

- a) Perusteet, jotka koskevat arvioinnissa huomioon otettavia kertaluonteisia organisatorisia kustannuksia:
 - i) kustannukset, jotka liittyvät esteettömyysasiantuntemusta omaavaan lisähenkilöstöön;
 - ii) kustannukset, jotka liittyvät henkilöresurssien kouluttamiseen ja esteettömyyttä koskevan osaamisen hankkimiseen;
 - iii) kustannukset, jotka liittyvät uuden prosessin kehittämiseen esteettömyyden sisällyttämiseksi tuotekehitykseen tai palvelujen tarjontaan;
 - iv) kustannukset, jotka liittyvät esteettömyyttä koskevan ohjemateriaalin kehittämiseen;
 - v) kertaluonteiset kustannukset, jotka liittyvät esteettömyyttä koskevan lainsäädännön ymmärtämiseen;
- b) Perusteet, jotka koskevat arvioinnissa huomioon otettavia juoksevia tuotanto- ja kehityskustannuksia:
 - i) kustannukset, jotka liittyvät tuotteen tai palvelun esteettömyysominaisuuksien suunnitteluun;
 - ii) kustannukset, joita syntyy valmistusprosesseissa;
 - iii) kustannukset, jotka liittyvät tuotteen tai palvelun esteettömyyden testaamiseen;
 - iv) kustannukset, jotka liittyvät dokumentaation laatimiseen.